

POVPREČNA MEZDA LETOS SAMO \$24 NA TEDEN

MILIJONE DELAVCEV ZELO DALEČ OD DOSTOJNEGA ŽIVLJENSKEGA STANDARDA

Direktorji korporacij verujejo v zelo visoke plače, toda le zase in svojce

Sistem ekonomskih rojalistov treba odpraviti! Prej ljudski interesi ne pridejo do veljave

ŽIVLJENSKI standard milijonov ameriških delavcev je v zvezi vrtniti takozvane prosperitete še vedno skrajno nizek in predsednik Roosevelt sam priznava, da trideset milijonov prebivalcev te dežele nima virov za potreben komfort in za protektiranje zdravja, pač pa žive v pomanjkanju. Iz statistike, ki jo je nedavno objavil trgovinski tajnik zvezne vlade Daniel C. Roper, je razvidno, da je znašal lani povprečen zaslužek ameriških delavcev \$1244.

Torej povprečno niti \$24 na teden! Ker so v povprečnih plačah vsi tudi visoko plačani delavci, je tu na dlani, da milijone uposlenih ameriških delavcev ni prejelo NITI 15 dolarjev na teden.

Mar je potem kaj čudnega, če taki delavci v stavkah vzkipijo, kajti krivica je pretežka, da jo bi mogli vedno molče prenesti.

Leta 1933, ko je bila ekonomska kriza na vrhuncu, je znašal povprečen zaslužek \$1082; torej se je do konca leta 1936 dvignil v primeri z letom 1933 samo \$162.

Resničen povečanje pa znaša v lanskem letu v primeri z letom, v katerem je kriza postala najhujša, samo \$17, kajti treba je upoštevati, da so se cene življskim potrebščinam od leta 1933 znatno dvignile in še naraščajo.

Na podlagi podatkov, ki jih zbira vlada in A. F. of L., tudi letos ne bo povprečna plača ameriških delavcev dosti čez \$24 na teden, kar pomeni, da je milijone prebivalcev te dežele zelo daleč od blagostanja. Primanjkuje jim celo za najnujnejše potrebišne, dočim o kakih udobnostih in "luksusu" med njimi ni govora.

Vse drugače je med direktorji korporacij, ki si plače sami določujejo. Zanimivi so podatki, ki jih je zbral in natisnil isti departament zvezne vlade.

Iz njih je razvidno, da si plačujejo na stroške delavcev, kateri producirajo bogastva, od \$40,000 do \$150,000 na leto. Večinoma ne opravijo za svoje plače drugega dela kot da se udeležijo letne seje direktorija.

Predsednik korporacije General Electric je imel leta 1936 \$146,500 plače in bonusa; Gerard Swope, predsednik direktorija iste korporacije, je je prejel istotoliko. Direktorji californijske Standard Oil družbe so lani prejeli od \$59,400 do \$70,000 plače. Dva glavna direktorja (predsednik in podpredsednik) R. H. Macy & Co. sta imela lani \$102,075 vsaki, ostalih deset direktorjev pa si je določilo po \$51,707.50 na leto za en dan seje ...

In tako naprej od korporacije do korporacije. Ekonomski rojalisti niso zadovoljni niti z dvema tisočakoma na mesec pač pa si plačujejo po pet, po deset in tudi po 15 tisoč dolarjev na mesec, dočim naj znaša povprečna plača delavcev le kakih 24 dolarjev na teden.

Sistem, ki te razlike omogoča, je treba odpraviti in odpraviti ga morejo edino le delavci in farmarji.

Ekonomski rojalisti ne bodo ustvarili socialne pravičnosti, kajti oni so stebri kapitalistične ekonomske uredbe, ki je zgrajena na socialni krivici. Svoj razredni značaj so spet jasno demonstrirali v zadnjih stvarkah ameriških delavcev. Rajše kot da bi delavcem kaj znatnega popustili, se poslužijo proti njim kakršnegakoli sredstva, samo da jih premagajo? (Nadaljevanje na 3. strani.)

STAVKE TER RED IN MIR

Wm. Green pravi, da je AFL edino za mirne stavke, ne pa za nasilja, kakršnih se poslužuje CIO. V resnici so bile spremljane z nasilji tudi vse stavke, ki jih je v prošlosti vodila AFL, kakor so danes. Kajti družbe jih provocirajo in ni čudno, če stavarji vzkipijo, ko vidijo, kako je vse mobilizirano proti njim in kako jim korporacija in oblast tepta vse človeške pravice.

ŠPANSKI FAŠISTI PRAZNOVALI KONEC "TRIOFALNEGA" LETA Z MAŠAMI IN BIKOBORBAMI

General Franco zdaj v "II. letu triumfa". Investicija Italije in Nemčije slabo kaže

Španski fašisti so se po prvem letu civilne vojne, ki je minilo 18. julija, ponašali, da je dve tretjine države v njihovi posesti. Vse španske kolonije, razen enega otoka, so pod njihovo komando. Postavljajo se, da je izmed 50 provinčnih glavnih mest 34 njihovih, in da so zasedli šest izmed enajstih mest, ki imajo nad sto tisoč prebivalcev vsako. V sled teh velikanskih (?) uspehov je fašistični glavar general Franco odredil, da se naj prvo obletnico "triofalnega" leta svedečano praznuje. Zato so se vršile prošle nedeljo 18. julija po tistem delu Španije, ki ga imajo v kleščah fašistični rablji, procesije, slovesne maše, banketi in palačah posvetnih in cerkvenih velikašev, preprostemu ljudstvu v zabavo pa so bile polne procesije prirejene bikoborbe.

Vsi dokumenti fašistične Francove "vlade" se od 18. julija naprej označujejo z "V letu gospodovem 1937, pričetek II. triofalnega leta nacionalistične Španije."

Ampak špansko ljudstvo v ostalih delih države, ki je zvesto svoji republiki in njeni vladi, in španski kmetje, so praznovali konec prvega leta civilne vojne ne z mašami in bikoborbami, ampak kakor ponosna človeška bitja — z manifestacijami in na shodih. Zabljudili so se znova vztrajati, dokler ne bo fašistična kontrarevolucija v Španiji poražena.

Naloga je težka, kajti proti njim ni samo stara španska reakcija s svojimi fevdalci, generali in aristokratskimi svečeniški, ampak Mussolinijeve in Hitlerjeve čete in več ali manj kapitalizem vseh dežel.

Kar se tiče "prvega" triofalnega leta se fašisti po krivem bahajo, kajti že prve dni so trdili, da bo Španija v dobrem tednu vsa pod njihovo kontrolo. Potem so osvojevali Madrid dan za dnem in osvojevali spet odložili na "jutri", a Madrida še danes nimajo. Zgodovinsko dejstvo je, da je Franco "triofalni" laž, kajti kar je dosegel, je dosegel z izdajstvi, ki so jih izvršili oficirji v službi republike nad republiko, in z izdajstvi drugih, ki so prisegli republiki zvestobo, pa so svojo "častno besedo" prelomili čim se jim je ponudila prilika udariti po ljudski vladi. Ampak tudi s temi južni ne bi Franco ničesar dosegel, če jim ne bi prišla na pomoč dva najzastopnik "politišni". (Nadaljevanje na 2. strani.)

"Stotine duhovnikov ubitih, nune mučene, cerkve razrušene..."

Gornji naslov je bil prošle dni glavni predmet propagande klerikalnega tiska po svetu. Naglašal je borbo "katoliške (fašistične) Španije, ki se bori zdaj že nad leto dni proti krvavemu, brezbožnemu "komunizmu". V dokaz je navajal številke. Par sto duhovnikov je bilo ubitih, mnogo cerkva porušeni, uganjali so zločinstva nad nunami, požigali in ubijali. Grozno!

Ampak klerikalna propaganda je pozabila omeniti, da je bilo v prvem letu civilne vojne ubitih poleg par sto duhovnikov, nun in imenitnikov tudi milijon drugih ljudi — delavcev in kmetov, njihovih žen in otrok! Mar niso tudi delavci in kmetje ljudje? In končno, kdo je pričel z moritvijo? Fašistični zarotniki dne 18. julija 1936!

Mussolini ve, kako je treba varati maso, da sebe ohrani

Italijansko ljudstvo pod bremenom fašizma silovito trpi. Ampak fašistična propaganda ga tolaži, da je vse to za dobro vino in njeno bodočnost, ki bo tako slavná, kakor nekdanjega rimskega imperija. Dne 25. julija bo spuščena v morje iz tržaške ladjedelnice velika nova voja ladjá. Mussolini je izbral ženo nekega "zaslužnega" težaka, da jo krsti. Prej so take funkcije izvrševale le dame iz višjih krogov. Zdjaj pa bo razbila steklenico šampanjca v krstivni ceremoniji proletarka! Tak je Mussolini! Časopisje mu poje slavo, kako zelo je on za delovne ljudi. (V starih monarhijah so rekli "za uboge ljudi"). Ampak v Italiji ni več ubogih. To je prepovedano. Namreč, označba "ubogi ljudje" je v Italiji za Italijane pod fašizmom nedovoljena.)

Nemčija v stiski za kruh

Poročevalec čikaške "Tribune" Sigfrid Shultz piše iz Berlina, da je bila letošnja žetev v Nemčiji jako slaba in ji bo drugo leto primanjkovalo tri milijone ton žita, denarja pa nima, da si bi zaloge naročila iz inozemstva. Velik pa je v Nemčiji pridelek krompirja, ker so ga morali nemški poljedelci usaditi več kot kdaj prej. Vlada nemške gospodinjje že uči, kako lahko pripravlja razna okusna krompirjeva jedila, pa ne bo treba toliko kruha. Koruzo Nemčija naroča iz jugovzhodne Evrope, kjer je je veliko in poceni, v zameno zanjo pa pošilja razne industrijske izdelke.

JAPONSKI IMPERIALIZEM HOČE NOVE KOSE KITAJSKJE DEŽELE NEGLEDE NA POSLEDICE

Kakor Mussolini v Etiopiji, tako prodira tudi japonski imperializem na Kitajskem skoro nemoteno. Ko si je Japonska odločila za osvojitve Mandžurije in poslala v njo svojo armada lovit "bandite", je Kitajska protestirala pri ligi narodov, toda z enakim uspehom kakor bivši etiopski cesar Haile Selassie. Ko si je Japonska utrdila svojo pozicijo v Mandžuriji, je začela z osvajanjem Mongolije in pa severne Kitajske v smeri Pekinga (zdaj se to mesto imenuje Peiping). Pred dvema tednoma se je dogodil blizu Pekinga večji spopad med prodirajočimi japonskimi četami in kitajskimi vojaki. To je dalo Japonski vladi pretežno za nove provokacije. Zahtevala je, da mora Kitajska vlada prositi Japonsko oprostjenja, kaznovati kitajske častnike, ki so bili udeleženi v spopadu, ustaviti na Kitajskem propagando in bojkotno akcijo proti Japonski, ustvariti politiko prijateljstva do Japonske in zatreti "komunizem" v kitajskih provincah. V ta namen je Japonska pripravljena "pomagati" Kitajski z oboroženimi silo.

Ker kitajska vlada v Nankingu ni mogla sprejeti tako poniževalnih pogojev, je japonska vojaška kasta pripravila s propagando v časopisju ljudstvo na "neizogibnost vojne s Kitajsko".

Japonska je v primeri s Kitajsko po obsegu dežele in številu prebivalcev majhna. Toda poseduje mogočno vojno mornarico in dobro izvežbano motorizirano armada, kateri se Kitajska vzlic svoji ogromnosti ne more uspešno postaviti v bran.

Namen Japonske je zavladati s časoma nad vso Azijo. Zdjaj si podjarmlja Kitajsko kos za kosom, pripravlja se na vojno za osvojitve Sibirije in ko opravi to, se bo lotila kolonij, ki jih imajo v Aziji evropske dežele. Ambicioznost japonskega imperializma je torej velika in dozdaj se japonski agresivnosti ni še nobena velesila resno postavila po robu. Anglija ima polno skrbi doma, Francija istotako, Zed. države pa bi same v vojni z Japonsko tudi ne mogle dosti storiti. Kitajski poslanik v Washingtonu je ameriško in druge vlade velesil opozoril, da jamčijo s posebno pogodbo, ki so jo sklenile pred leti, nedotak-

ljivost kitajskih mej. Tudi ko je japonska udrla v Mandžurijo, je Kitajska apelirala, ampak dosegla ni ničesar. Liga narodov je takrat sicer poslala komisijo v Mandžurijo, ki je ugotovila, da so Japonci res napadali, ne pa Kitajci, zato je kršila pravila lige narodov Japonska. To bi komisija lahko

DIKTATOR CIANG KAI-SEK

ugotovila ne da bi ji bilo treba iti na daljni vzhod, kajti Kitajska ni imela od njene izjave nikake koristi.

Ako bi se kitajski diktator Ciang Kai-Sek v preteklih letih pripravil na odpor proti japonskemu imperializmu, namesto da je pošiljal svoje armade v vojno proti takozvanim kitajskim komunistom, bi se Japonska na kitajskem ozemlju ne mogla šopiriti. Ampak vzlic temu, da tega ni storil, bo imel japonski imperializem zelo težko delo, predno si Kitajsko resnično podjarmi, če se mu to sploh kdaj posreči. Zavladati hoče nad njo zaradi kitajskega trga in kitajskih prirodnih zakladov, kakršnih Japonska doma nima, zato posega po drugih.

Nezadovoljstvo s sovjetskimi letalci

Nekateri kapitalistični listi v Ameriki so zelo nezadovoljni, ker se je že drugi skupini sovjetskih letalcev posrečil neprertran polet iz Moskve preko severnega tečaja v Zed. države. Pa se bodo že privadili — letalci in še bolj pa časopisi.

MILIJON UBITIH V ENEM LETU VOJNE V ŠPANJI

Ta teden je minilo leto dni civilne vojne v Španiji. Pričeli so jo španski fašisti, ki so se za napad na špansko republiko s sodelovanjem Hitlerja in Mussolinija ter vatičana dobro pripravili.

Posledice tega fašističnega zločina so tragične. Okrog milijon vojakov, žensk in otrok je bilo ubitih in nad pet milijonov ranjenih. Stotisoče vojakov, žensk in otrok je pohabljenih.

Mnogo mest in vasi je porušeni. Velik del polja je opustošenega. Milijone prebivalcev je moralo prestati ogromno gorja. Ampak fašizmu vojne ni še dovolj in v zvezi s njo, ker se je zaklel, da španska republika mora pasti, pa naj stane kar hoče. Ampak napade mednarodne fašistične reakcije špansko ljudstvo junsko odbija in prehaja v ofenzivo vzlic močni italijanski in nemški armadi, ki jo imata v Španiji Mussolini in Hitler. Špansko ljudstvo se proti nji bori z vsemi svojimi močmi, ker noče izgubiti svobode in pravic, katero je dobilo s postankom republike.

Važnost milice

Milica je za varovanje reda in mira jako potrebna. Dne 12. julija je udrla v urad CIO v Massillonu, O., in ga zapečatila, piketom pa prepovedala še kaj piketirati. Krivi so seveda stavarji, ker so napadli policajo ali vojaka — sta bila ubita. — To bo kmalu pozabljeno in delavci bodo spet glasovali za kapitalistične kandidate.

Nemisleče glave

Ljudje, ki ne čitajo in še manj pa mislijo, se delavskih listov najbolj branijo, in če se za kdo izmed njih naroči, ga odprave ko hitro mogoče.

Kampanja za unije napreduje vzlic navalu reakcije

Veselje korporacijskih vodij vsled njihovega uspeha v boju proti uniji jeklarskih delavcev je bilo prezgodnje. Ako so mislili, da so zadali novemu unij-skemu gibanju s porazom jeklarske stavke smrtni udarec, kakor so javno trdili, so se zmotili.

Organizatorji unij CIO so zdaj posebno aktivni med delavci v tekstilni industriji. Ta je že zelo močna in mnogokje od kompanij tudi priznana. V avtni industriji je unija zdaj koncentrirana v agitaciji za organiziranje Fordovih delavcev,

Fordovo družbo pa je unija obtožila, ker to gibanje ovira z nasilji in drugimi nepostavnimi sredstvi. Zaslišani so bili delilci letakov za unijo in organizatorji, ki so jih Fordovi najeti pobojniki pred tovarno do nezvesti pretepli, načelniki Fordovega špijonskega oddelka, reporterji itd. Henry Ford je smrtni sovražnik unije in je pred par meseci izjavil, da je on ne bo nikoli priznal. Pa se bo prej ali slej premislil, kakor se je že v marsičem. Unija je pri organizatoričnem delu močno aktivna tudi v in-

dustriji kavčuka, med delavci v železnih rudnikih v Minnesoti, Michiganu in Alabami, v raznih obratih na jugu itd. CIO se je odločil organizirati tudi delavce, ki jih uposljujejo države, okrajji in občine, da jih otmo podaništva in pa izrabljanja, ki ga uganjajo nad njimi "politišni".

Tudi A. F. of L. poroča o povečanih aktivnostih v svojih vrstah. Iz njenega urada so dne 16. julija poročali, da je pridobila v prošlih mesecih 650,000 članov in da jih ima zdaj skupaj 3,091,049 — brez

onih, ki so bile črtane ali pa odstopile in se pridružile CIO.

Enako so v ofenzivi unije železničarjev, ki zahtevajo povišanje plače 20 odstotkov.

V kampanji za organiziranje ameriških delavcev se dogajajo tudi razne taktične pote, kar je v tako velikem gibanju in v očigled neizvežbanosti večine ameriških delavcev za unije razumljivo. S časoma bodo vzroki za hibe prešli in unije se razvijajo v vzorno delavsko gibanje, ne le na industrialnem, ampak tudi na političnem polju.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75, za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor ..... Frank Zaitz.
Business Manager ..... Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager ..... Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

William Green in voditelji CIO

"Noben sovražen delodajalec v Ameriki ni napravil stvari organiziranega delavstva več škode kot tisti, ki so skozi prošlih 18 mesecev formulirali, uvedli in upravljali taktike odbora za industrialno organizacijo."

To je izjavil William Green, predsednik A. F. of L. v posebnem članku, ki je bil v celoti ali pa v izčrpu priobčen v vseh kapitalističnih dnevnikih in v glasilih unij omenjene federacije. Priobčilo so ga vsi s stališča sovražnosti do CIO.

"Kršitve pogodb, zasedbe privatne lastnine, nasilstva, izgredi in upori ne morejo imeti prostora v socialnem, ekonomskem in industrialnem življenju te dežele," je izjavil isti predsednik.

"Nobena unija, ki se v Zed. državah poslužuje takih metod, ne more uspeti," pravi on.

Odbor za industrialno organizacijo posluje 18 mesecev. Prejšnje stavke je vodila skoro vse A. F. of L. Ali je Green pozabil, da so jim predbacivali nasilja, zaseganje privatne lastnine itd., in da so stavkarje vedno označevali za drhal? Milica je bila uporabljana proti stavkarjem, ki so bili organizirani v Ameriški delavski federaciji prav tako in z enakimi učinki, kakor je bila na primer uporabljena proti uniji jeklarskih delavcev CIO v Ohio. Ubili delavci v So. Chicagu niso prvi, ki so morali dati življenje v stavkovnih bojih. V stavkah, ki so jih vodile unije A. F. of L., so dali delavci enake in v nekaterih slučajih celo mnogo večje žrtve. Pretepani so bili od privatne in občinske policije ter od šerifovih deputijev enako kakor jih pretepaajo danes v tistih stavkah, ki jih vodi CIO. Izgubljenih stavke, ki jih je vodila A. F. of L. so bile izgubljene vsled nasilstva, ki jih je izvajala nad stavkarji obožena in sodna oblast in protikrila skebe. Danes jih delavci izgubljajo vsled istih vzrokov, neglede ali vodi stavko A. F. of L. ali CIO.

Greenove izjave proti voditeljem unij CIO je John L. Lewis označil za blebetanje in za izdajstvo nad ameriškim delavstvom.

Ti kvirni odnosi morajo nehati in čim prej začne mednarodna zveza strokovnih unij posredovati za zbliznanje in združenje obeh nasprotujočih si skupin v enotno organizacijo, toliko boljše za vse ameriško delavstvo in vse delavsko gibanje po svetu.

Greenove izjave proti voditeljem unij CIO je John L. Lewis označil za blebetanje in za izdajstvo nad ameriškim delavstvom.

Ti kvirni odnosi morajo nehati in čim prej začne mednarodna zveza strokovnih unij posredovati za zbliznanje in združenje obeh nasprotujočih si skupin v enotno organizacijo, toliko boljše za vse ameriško delavstvo in vse delavsko gibanje po svetu.

Ti kvirni odnosi morajo nehati in čim prej začne mednarodna zveza strokovnih unij posredovati za zbliznanje in združenje obeh nasprotujočih si skupin v enotno organizacijo, toliko boljše za vse ameriško delavstvo in vse delavsko gibanje po svetu.

Ameriško delavstvo in politična akcija

CIO je investiral lani v agitaciji za Roosevelta in mnoge druge kandidate demokratske stranke nad pol milijona dolarjev. Politično kampanjo je vodil pod firmo "nestrankarskega delavskega političnega odbora".

V prošlih mesecih so se voditelji CIO lahko naučili, da ne-strankarstva ni. Demokratska stranka je strankarska stranka. Njeno strankarstvo je za kapitalizem. Pomagala je slojem, ki kontrolirajo in posedujejo bogastva, iz kaš, v katero so zagazili v krizi, in zdaj z njimi vred tolče po delaskem gibanju, posebno še po tistem delavskem gibanju (CIO), ki je bilo za demokratsko stranko v lanski kampanji najbolj aktivno.

V New Yorku imajo delavci od lanskega razkola med socialisti novo stranko, ki jo označujejo American Labor Party. Letos je v mestu New Yorku kampanja za županske volitve. Demokrati bodo nominirali svojega, in republikanska stranka tudi. Sedanji župan LaGuardia je republikanec, dasi ne Hooverjeve sorte, pač pa se ga lahko primerja k progresivcem LaFolletteve vrste. LaGuardia je kandidat za ponovno izvolitev. Poteguje se za nominacijo na republikanski listi, a zaeno deluje, da ga vrstni za svojega županskega kandidata tudi American Labor Party. V njenem načelstvu so večinoma odborniki unij, predvsem voditelji dveh unij delavcev oblačilne industrije. V tej stranki so tudi bivši socialisti, ki smo jih imenovali stara garda. Ameriška delavska stranka (ALP) je bila lansko jesen ustanovljena največ na njeno pobudo. Ampak, ko se je začela politična kampanja zares, je ta stranka indorsirala demokratske kandidate in jih uvrstila na svoj tiket. Zdjaj kani proglasiti za svojega županskega kandidata LaGuardio, čeprav se noče odpovedati republikanski stranki in kandidaturi na republikanskem tiketu. Delovala bo torej za kandidata, ki hoče le delavske glasove, ne pa biti član delavske stranke. Glasilo bivše socialistične stare garde "New Leader" v izdaji z dne 17. julija odprto priznava, da je to za social-demokrate (kakor se starogardisti nazivajo sedaj) težko vprašanje. Prišli so z dežja pod kap. Delovali so proti politiki Normana Thomasa in "militantov", a zdaj ne morejo drugega kot pomagati k izvolitvi demokratskih in republikanskih politikov, katere si za svoj tiket izbere takozvana delavska stranka.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

Lewisove skušnje, skušnje farmarske-delavske stranke v Minnesoti, in zagate bivših socialistov v newyorskimi American Labor Party so nauk, da bo delavska politična akcija DELAVSKA samo ako bo samostojna in temeljila na socialističnih načelih. Vse drugo je oportunistem.

POSLEDICE HITLERJEVE IN MUSSOLINIJEVE INVAZIJE

Bombe iz Hitlerjevih in Mussolinijevih aeroplanov so porušile v španskih mestih neiteto posolpji. Deset-tisoče ljudi, med njimi veliko žensk in otrok, je bilo v napadnih na španska mesta ubitih. Na sliki je bolnišnica v Almeriji, oziroma kar je po fašističnem napadu ostalo od nje.

"PARIŠKA KOMUNA" V KINU SONOTONE V CHICAGU

Sovjetska filmska ustanova Amkino je storila Pariški komuni s svojim sijajnim portretiranjem pionirskega upora modernega delavskega gibanja veliko uslugo. Veliko zategadelj, ker je to epohalno delo Amkino vprizorilo s stališča zgodovinske resnice, torej delavskemu gibanju in Pariški komuni pravično. Prejšnji poskusi s prizori iz te krvave drame, ki so bili uvrščeni v razne filmske igre, so portretirali delavstvo za krvoželjno drhal. Od kapitalističnih filmskih družb, pa bilo v Ameriki ali v Evropi, se pač ne more pričakovati, da bi gojile "delavsko propagando", kakor jo one očitajo Amkinu.

Čitateljem priporočamo, posebno še članom JSZ, da gre do konca tega tedna v kino Sonotone, na Van Buren Ave., nekaj korakov od Wabash Ave., kajti gledišče oglasa, da bo film predvajan samo še par dni. Delavci današnjih dni se iz tega filma lahko uče, kako

junjaško je znal nastopiti francoski proletariat že leta 1871. Ob enem si bo gledalec s teh slik lahko predočil grozovite težave, ki jih ima španski proletariat v sedanji civilni vojni. Poleg filma "Pariška komuna" boste videli pohod pariškega delavstva pred dvema letoma v spomin padlih komunarov. 40.000 ljudi je bilo poklanih v onih bojih in današnje pariško delavstvo je svojim padlim žrtvam priredilo manifestacijski pohod, kakršnega Pariz še ni videl.

Med korakajočo množico boste opazili tudi bivšega francoskega premierja, socialističnega voditelja Leon Bluma in številne druge voditelje francoske ljudske fronte. Vstopnina v Sonotone znaša do 6:30 samo 35c in potem 50 centov. Ne prezrite prilike videti ta film in spoznati, kaj pomeni resnična borba proti reakciji in žrtve, ki jih je delavstvo že doprineslo, da si pribori svobodo in pravico do človeškega življenja. — F. Z.

Kanadski Slovenci bodo imeli svoj dan

Toronto, Ontario. — Poletje je zdaj že na vrhuncu. Sonce sije z vsemi očarajočimi žarki tudi v našo deželo, pravo "severno Ameriko". — Mesta so vroča, poslopja v njih so razgreta od sonca in zrak je nasičen težke sopenice. Zato nastika le ven v prsto naravo — v prirodo — kjer človek lahko diha na svežem zraku.

Ampak kje bo ta piknik kanadskih Slovencev? In kdaj? V Beamsvillu, blizu Niagarskega slapu, v nedeljo 1. avgusta, pri rojaku Možnatu. Prireja ga društvo SNPJ iz Toronta.

Na ta izlet vabim vse rojake in rojakinje od blizu in daleč v Kanadi in Zed. državah. Ker je Beamsville zelo blizu slovitih vodopadov Niagarskega slapu, kot že omenjeno prej, si lahko ta poset določite tudi za obisk Niagarskega slapu. Ne boste ga pozabili. Lansko leto smo imeli veliko rojako iz Zed. držav na našem pikniku. Letos jih pričakujemo še več. Povabil bi tudi Frank Barba iz Clevelanda, a bo težko kaj, ker njegova "štrik-kara" ne vozi v Beamsville. Zato bo Frank mogoče poslal sem kakega drugega prijatelja. Tudi detroitski rojaki nimajo preveč daleč do Fallsa. Detroitčani lahko pogledajo malo čez mejo, malo pa se vozijo, pa so pri nas.

V ozlašanju piknikov je v Zed. državah med Slovenci navada, da bodo imeli vsiga zadosti za vse in take stvari. Tudi pri nas bo postrežba, kakor si jo le morete misliti. Piknik se prične že dopoldne in vstopnina je prosta.

Kažipot Amerikancem: Beamsville je od Niagarskega slapu 20 milj daleč. Ko pride-te pri Fallsu na kanadsko stran krenite po glavni cesti št. 8. Predno dospete v Beamsville, boste dosegli kraj, ki se imenuje Vineland. Takoj ko ste

skozi Vineland, pazite na desni strani ceste na malo šolo z zvonikom. Na nji je napis Clinton School. Tik nje na telegrafskem drogju pa boste videli znak SNPJ. Tu krenite na desno in se peljite preko železniške proge, druga farma na desni.

Naj bo še pojasnjeno, da je pred Vinelandom še eno mesto, imenuje se Jordan. Od table z napisom Jordan je še nekaj nad tri milje do Clinton šole, ko obrnete z glavne ceste na desno. Ako pa vse to zgrešite, vprašajte v Beamsvillu v Thomson's Drug Store za Možnovo farmo. Torej 1. avgusta na veselo svidenje v Beamsvillu na pikniku SNPJ.

Vinko F. Ručigaj.

S polja aktivnosti brezposelnih

Chicago, Ill. — Zadnje sredo 14. julija se je vršila konferenca združenih organizacij v dvorani Chicago Commons. Navzočih je bilo 70 delegatov, ki so zastopali različne organizacije. Sklicale so jo Illinois Workers Alliance, sekcija okraj Cook; Technical and Research Employers Union; Chicago Teachers Union of Adult Education; Federal Theatre Council. To zborovanje je bilo sklicano v namenu, da se sklepa, kako čimboljše pomagati delavcem WPA in drugim, ki so za preživljanje odvisni od javne podpore. Delegati, katerih je bilo okrog 70, so sprejeli razne resolucije in jih poslali na pristojna mesta. V zadnjih par tednih je bilo pri WPA samo v Chicago odslavljenih nekaj 8.000 delavcev, ne da bi se jim zagotovilo druge priliko-sti za delo. Dne 1. oktobra nameravajo število odslavljenec pri WPA še bolj povečati. Proti temu odslavljanju je omejenjena konferenca sklenila prirediti v Chicagu velik manifestacijski pohod, ki se bo vršil v soboto 24. julija ob 10. dopoldne. Zbirališče bo na East

Congress St., Plaza in Grand Park.

Člane in članice kluba brezposelnih št. 61 Illinois Workers Alliance se poziva, da se te demonstracije udeležijo v čimvečjem številu.

Komur mogoče, mu priporočam, da naj gre piketirati pred City Hall. Piketira se pred njo vsak dan in oglašja našo demonstracijo od 19. do 24. julija. Toliko v obvestilo o tem, ker se naša seja brezposelnih ne bo vršila pred to demonstracijo. — Joseph Oblack.

"Zarja" na počitnicah

Cleveland, O. — Ker si vsa-ko želi v poletju počitnice, si jih je vzel mesec dni tudi soc. pevski zbor "Zarja". Z rednim poukom prične spet v četrtek 5. avgusta. Upam, da nastane po štirih tednih počitka med pevci in pevskami več energije in volje za nadaljevanje nalog, katerim je posvečen ta zbor in da bodo njezovi uspehi v prihodnji sezoni obilni. Prihodnji koncert se bo vršil na Zahvalni dan 25. novembra. Predvajala se bo opereta "Pri zlatem sodčku". Prejeli smo jo od Prosvetne matice. Torej pevci in pevke, pridite vsi spet na vajo v četrtek 5. avgusta v prostore kluba št. 27, kot po navadi.

Na prošli seji soc. pevškega zbora "Zarja" je bilo tudi sklenjeno, da priredimo dne 8. avgusta za člane in prijatelje izlet na Tanckovo farmo v Mentor, O. Pripravljalni odbor bo podrobno pravčasno sporočil. Onim, ki še niso bili na Tanckovi farmi, naj služi sledeče navodilo: Peljite se v Wiloughby do konca in nato preko malega mostiča, dalje se peljite ob reki do pristana za zrakoplove, tam krenite na desno do napisu Salvation Army, pa ste na cilju.

John Kriebel, predsednik.

Diskuzija v klubu št. 1 o stavki jeklarskih delavcev

Chicago, Ill. — V petek 23. julija bo redna seja kluba št. 1, na kateri bo razprava o stavki jeklarskih delavcev. Za referenta sta povabljeni Steve Malnarič in Jos Kosič, oba iz South Chicago, kjer je na Spominski dan policija napadla stavkarje kakor v toliki meri nikjer drugje v sedanjih industrialnih bojih, razen v North Chicagu pri Fansteel. Kosič je tajnik društva "Delavec" št. 8 SNPJ, v katerem je mnogo jeklarskih delavcev.

Ker bo ta razprava zanimiva, kajti čuli bomo razna mnenja o taktiki CIO, priporočamo, da pridete na sejo vsi člani in članice. — P. O.

Dne 24. julija v Drenikov park

Strabane, Pa. — Klub št. 118 JSZ vabi rojake v tej in sosednih naselbinah na svoj piknik, katerega priredi prihodnjo soboto 24. julija v Drenikovem parku. Igral bo John Boletov orkester. Piknik se prične opoldne. Ker so člani kluba aktivni ne samo v klubu, ampak v raznih podpornih in kulturnih društvih, se nadejajo velike udeležbe. — N. N.

Števila glavnih odbornikov jugoslovske podpornih organizacij

Najstarejša slovenska podporna organizacija, Kranjsko slovenska katoliška jednota, ima v svojem vodstvu 24 glavnih odbornikov. Po velikosti je druga izmed slovenskih podpornih jednot in zvez.

Glavni odbor Slovenske narodne podporne jednote, ki je največja izmed slovenskih podpornih organizacij, šteje po prošli konvenciji 24 članov, torej enako število kakor KSKJ. V SNPJ glavni zdravnik ni član glavnega odbora. Ravno tako nima SNPJ v glavnem odboru pravnega svetovaleca. V KSKJ sta oba ta dva člana gl. odbora in ob enem i duhovni vodja. Nadzorni odbor ima v KSKJ dva člana več kakor v SNPJ. Gospodarski odbor K. S. K. J. šteje tri člane, v SNPJ pa štiri. V slednji so prideljeni temu odboru tudi trije upravni odborniki (predsednik, tajnik in blagajnik). Največ stalno nameščenih odbornikov ima izmed slovenskih podpornih organizacij SNPJ, ker je največja. SNPJ je edina slovenska podporna organizacija, ki stalno uposluje glavnega predsednika in upravnika; oba sta odbornika in člana uprave. Prošle njene konvencije so smatrala, da je to v njenem interesu in so jima dale ta mandat. Svoječasno je bil v SNPJ tudi zapisnikar član glavnega odbora, kar pa se je po konvenciji v Springfieldu l. 1918. odpravilo.

Glavni odbor Jugoslovske katoliške jednote, ki je med slovenskimi podpornimi organizacijami tretja po velikosti, šteje 20 članov. V izvrševalni (upravni) osek štje JSKJ tudi vse podpredsednike poleg drugih upravnih odbornikov, katerih ima skupno s podpredsedniki deset, dočim jih ima upravni odbor SNPJ samo šest in v resnici tudi izvršujejo vse upravne posle jednote. Upravni odbor KSKJ, ki ima tudi deset članov, v resnici ni administrativni odbor; upravne funkcije vrši le šest njenih odbornikov.

Glavni odbor SSPZ ima štirinajst članov. Izmed teh je pet stalno uposlenih.

Hrvatska Bratska Zajednica, ki je največja jugoslovska podporna organizacija, ima glavni odbor 24. članov. Ponaša se, da je po krizi naperedovala povprečno boljše kakor druge organizacije.

V svojih uradih ima HBZ uposlenih deset načelnikov, toda nimajo vsi odbornikov pravic.

Vse te organizacije imajo glavne odbornike v raznih državah. Kadar pridejo na seje, jim povrnejo vozne stroške in plačajo dnevnice od 7 do 10 dolarjev na dan.

Odbor Slovenske dobrodelne zveze, katere posluje v državi Ohio, ima 18 članov. Vsi žive v Clevelandu, ali pa v bližini Clevelanda.

Jugoslovska podp. zveza Sloga v Wisconsinu ima glavni odbor 11. članov in še par odbornikov z omejenimi pravicami.

mi v odsekih. Zaprada slovenska zveza s sedežem v Denverju jih ima 13; izmed teh je stalno uposlen le glavni tajnik. Slovensko-hrvatska zveza s sedežem v Calumetu, Mich., ima 12 odbornikov. Družba Sv. Družine v Jolietu, Ill., ima 13 odbornikov.

To so menda vse slovenske podporne organizacije, ki se jih lahko označuje za take. Glavne so seveda prvo omenjene, posebno še SNPJ, KSKJ, JSKJ, SSPZ in izmed hrvatskih HBZ. Upravni stroški med eno ali drugo se prilično razlikujejo. Točno diferenco med njimi je radi razlik v poslovnem sistemu med eno in drugo nemogoče navesti, razen ako bi utegnil kdo iskati vse potrebne podatke. Vsaka ima svoj poseben asmesent za upravo. Poleg tega pokrivaajo nekatere razne stroške tudi iz drugih skladov. Vsekakor je gotovo to, da do zdaj plače upravnih odbornikov večinoma niso bile visoke, pri nekaterih komaj srednje, in da tudi ostali glavni odborniki so prejemali v splošnem le več kot pa so sami potrošili pri svojem delu. S časoma se bo to dokaj spremenilo, ker se "amerikanizirajo" tudi jugoslovske podporne organizacije.

Charles Pogorelec se poročil

Charles Pogorelec, tajnik JSZ in upravnik "Proletarca" je končno sklenil, "da človeku ni dobro samemu biti". Za družico si je izbral Anno Ciganich, hčerko znanega Mirka Ciganicha in njegove soproge, ki sta v Chicagu že dolgo naseljena. Mirko je aktiven član kluba št. 1 JSZ. Charles in Anna sta šla uživati medene tedne na zapad, kjer se on počuti "kakor doma", kajti v Colradu je živel mnogo let in tam so skoro vsi sorodniki, kar jih ima v Ameriki. Pravi, da bo medpotoma tudi agitiral za list in Zvezo, kolikor je v takih okolščinah sploh mogoče. Prijatelji žele voporočencema mnogo sreče.

Španski fašisti praznovali konec "triumfalnega" leta z mašami in bikoborbami

(Nadaljevanje s 1. strani.)

večja rablja današnje dobe in sovražnika ljudske svobode — "il duce" in "der fuehrer".

Njima je za španska prirodna bogastva, a v "drugem letu triumfa" izgleda, da sta italijanski in nemški denar in življenje svojih vojakov zelo slabo "investirala". Socialist Indalecio Prieto, ki je v sedanji španski vladi minister obrambe, in general Jose Miaja pravita, da je za Italijo in Nemčijo najboljše, da priznata polom pu-stolovščine njihovih diktatorjev in umaknetja svoje čete iz Španije, predno jih bodo lojalisti pobili.

NAŠE PRIREDBE

V soboto 24. julija piknik kluba št. 118 J. S. Z. STRABANE, PA.

Piknik Konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 1. avgusta, MOON RUN, PA.

Izlet članstva in prijateljev kluba št. 1 JSZ v nedeljo 22. avgusta v WILLOW SPRINGS, ILL.

Piknik kluba št. 222 JSZ v nedeljo 22. avgusta, GIRARD, OHIO.

Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 29. avgusta, LIBRARY, PA.

Piknik kluba št. 47 JSZ v nedeljo 8. avgusta, SPRINGFIELD, ILL.

Piknik kluba št. 4 JSZ v nedeljo 1. avgusta, LA SALLE, ILL.

VALERIJAN PIDMOGYLNYJ:

"MESTO"

ROMAN

Poslovenil za "Proletarca" TONE SELIŠKAR

(Nadaljevanje.)

Stepana so zajeli dvomi. Ali je mogoče da je ta resna žena ona smejoča se musinjka, ki je vedno vesela, ki bi se neprestano šalila? Nenadoma mu je postalo neprijetno, da ima ta žena, ki jo je tako dobro poznal, svoje tajne, ki jim ne bo nikdar bližnji znanec.

— Nato je revolucija uničila njegove milijone. Luka je v enem mesecu osivel, nas pa so pregnali semkaj. Tedaj naju je šele opazil. Neko noč je prišel k meni v sobo in me vprašal: "Tamara, ali me sovražiš?" Odgovorila sem mu: "Zame te ni!" Od takrat pa se me je pričel bati. Bilo mu je strašno, kadar me je moral pogledati. Prišel je nositi sinje očala... A Maksim je postal mladenič. Morda sem sama kriva... blazno sem ga ljubila. Zazdelo se mi je včasih, da mi ga hočejo ugrabiti. Stražila sem ga vse noči. Ko je pričel hoditi v šolo, sem umirala od hrepeneja po njem in od strahu. Doraščal je v tihega in nežnega dečka. Lovil je metulje, hrošče, pozneje je začel zbirati znamke. Zelo rad je čital. Nikdar ni imel tovarišev razen mene. Zvečer mi je pripovedoval o vsem, kar je doživel in videl čez dan... Pomagala sem mu pri učenju dokler sem zmogla. Ko pa je postal mladenič, sem se pričela strašno dolgočasiti... Moral bi me zapustiti. Jokala sem. Ni me razumel. Nekoč mi je dejal: "Mama, nikoli te ne bom zapustil!" To je nemogoče, sem ga zavrnila. On pa je trdil: "Nikoli! Boš videla! Mar sem te že kedaj nalagal?"... Resnično, nikdar se mi ni zlagal.

Uthnila je. Vločila jo je žalost svojih lastnih besed, kakor da bi ji nekdo drugi zdaj prikratk pripovedoval o njenem življenju. Vse drugače je, če sam v sebi z molčečo misli iščeš spomine. Če pa z besedami dvigaš spomine iz sebe, nekako zažive, zvok jih poduhovi, da postanejo rezki in vidni.

Tudi Stepan je molčal, kadil, strmel je v okno, poslušal tiktakanje ure, ki se mu je zdelo vspričo te tišine neobičajno glasno. Misli so se trudile sprejeti vse to, kar je slišal in česar se bo moral privaditi. Dalne slike njegove prošlosti so ga prestavile v nekaj temen dolg hodnik, po katerem ga je vodila, posvetila zdaj tu, zdaj tam, odprla te duri in spet one, potem pa je spet nenadoma vse obledelo in kar sam od sebe se mu je pritihtopil nasmeš na usta. Kakšen smisel pa ima pravzaprav vse to? Kaj pa je zanimivega v tej banalni zgodbi ponesrečenega zakonca? To je navadna sličica iz zgodovine malomeščanstva, ki se pod temi nizkimi strehami predmestja, kjer je jedro življenja ljubezen in zatišje, venomer obnavlja. Pokorna hči trgovca, njen mož goljuf in tiran, jesenske sanje, materinstvo — in na koncu konca ljubavno razmerje z mladeničem, ki ni ničesar drugega kakor pohlep po poslednji niti življenja, bolesta želja, izpolniti ga na pragu starosti, kjer tako žalostno ugaša poslednji plamen v ženski krvi vsaj z majhno vsebino. Ni novega, prav nič izrednega. Kljub vsemu temu pa ga je navdajalo zadoščenje, da se je znal vrniti v njeno zadržljivo življenje, da ga je razgibal in si ga podredil. Prišel je in vse se je spremenilo. To poslednje se mu je zdelo najvažnejše. Iznenada jo je objel, prišel k sebi in zašepetal:

— Musinjka, kajne, da me imate le majceno radi?

In tako je po tem razburljivem tednu steklo njegovo življenje spet v ravno in močno strugo. V šoli in doma je bil dobro razpoložen. Imel je preveč dela, da bi imel čas za neprijetne misli. Musinjka pa, ta čudovita ženska, mu niti z eno besedo ni nikdar zagrenila njegove radosti.

V skrivnostni hiši trgovca Gnidija se je vse nekam umirilo. Vrgla je iz sebe človeka, ne da bi se zato svet podrl, v nji pa je razpadal in umiral počasne smrti stari Gnidij, in umiral bo najbrže še mesece in morda tudi leta. Skozi vrata te razpadajoče hiše pa je padlo v njeno lastno prst drobno seme, ki že sveže odganja. V tem trhem gnezdu že rase perje zablodelemu ptičku, ki že razprostira krila. Da, po onem znamenitem dogodku je postal Stepan neomajen gospodar ne le kuhinje temveč tudi ostalih sob, kamor poprej nikoli ni imel dostopa, postal je vladar gospodarstva ne da bi se oklical zanj. In ko je

le za trenotek pogledal v njeno odprto dušo, se ni prav nič obotavljal. Presadil je korenike svoje volje v to rodovitno prst, zrahljal jo je, da so jo korenine vso porastle in utapljal se je v tem živem soku nepopisne slasti, ki jo zmore le zdravo, neizčrpno žensko telo. Vso jo je zavojeval. Njena lica so gorela od plamena, ki jo je sežigal, njega pa ogreval in vsa je zorela kakor sad, ki bo od prepolne zrelosti zdaj zdaj odpadel z veje.

Zima se je zakasnila. Zdavnno so jo že bili napovedali, zdaj pa je noče in noče biti. Zjutraj je nekako plaho poskušal padati sneg, toda čez dan se je spremenil v blato, ki Stepanovim škornjem res da ni bogsigavedi kako škodil, tembolj pa je ugnal podgane, ki so rinile v zimska stanovanja in v toplejša gnezda sredi smetišč. V tej neznosni brozgi so bili ljudje videti sivi kakor blato na ulici. Nekega jutra pa je zavel mraz, sneg se je usul, vse mesto se je razbohotilo v sveži snežini in nekako ponosno zadihalo. Zatrpano s hladom se je še bolj razgrevalo v delu, dozorevali so tečaji in vse, kar se je učilo. V

XIII.

Pomladi v mesto ne prinašajo lastavice, temveč delavci, ki prično razkopavati sneg, ga nalagati na sani in izvažati venkaj na planov. Nobena vejica si ne upa nabrekniti popja, dokler se ne pojavijo ti prvi oznanjevalci toplih dni. To bi bilo preoholo kršenje tukajšnjih predpisov in barbarski punt proti mestni civilizaciji.

Tudi na Stepana je vplivala bližajoča se pomlad. Njegova duša je bila kakor občutljiva fotografska plošča, ki je snemala vse trenutke najvažnejših pojavov v mestu. Ničesar drugega ne razkrinka tako podobe mesta, kakor pomlad. Tudi v mestu se topi sneg — toda razkrivajo se le mrtvi pločniki namesto zelenja. Stepan pa si je zaželel duha vlažnega polja, zaželel je potopiti pogled v zeleno prostranost livad in v črne brazde prhke zemlje. Tu pa je videl okoli sebe le strašno okrnjeno naravo in dreve na tlakovanih ulicah in v ograjenih vrtovih, kakor da bi bilo zaprto v kletkah. Kje pa je občutiti v mestu to spomladansko spremembo? Mar le samo v obleki? Kaj naj bi le to spominjalo na mogočno izparivanje stepe ter na radost človeka, ko sliši pod plugom šelest rodovitne zemlje? Tam zunaj je pomlad kakor val svetlega božanstva, oznanjevalka sreče in dela — v mestu pa pomeni le konec stanovanjskega kvartala ter pričetek voznega reda krajevnih vlakov. Mesto se je razlezlo na solncu kakor velik razvajen maček, mežikalo je v svetlobo z nešetimi očmi, pretegovalo se in zehalo od naslade. Mesto se je pripravljalo k počitku.

Toda pomladni opoj vasi, ki so ga prinašali južni vetrovi in sveže deževje, ni zasušil Stepanovega duha. Težko mu je bilo po otroški mladosti, žaloval je za vsem onim, ki prav v tem času klije v prelest novega življenja, vendar je le upal, da se bo ta pomladna žalost njegovega srca razpršila, kakor temna meglica. Morda pa je iskati vzrokov za njegovo žalost le v daljnjih slutnjah nekega nejasnega hotenja, nekkih nedozorelih želja, ki vsako pomlad razživijo srce, mu šepetejo opojne obljube, mu navdihavajo hrepeneja po spremembah, sprostitjo ga, da se duša ožeja po semenju rož, ki se ponajvečkrat iznakažejo le v grenko pelinje. Kajti življenje je ena sama od sil kričava loterija s pestrimi lepaki, z mnogobetajočo reklamo, ki ponuja največje dobitke, četudi v resnici vsakih tisoč srečk le ena sama zadena.

V zavodu se je pomlad izkazala z izpitno boleznijo, z raznimi slabostmi, ki napadajo le dijake. To umrtvičenje študentskih sil pričena polagoma. Vidni znaki te bolezni so naraščajoča lenoba, zbiranje raznih konceptov in debele črte pod tekstom v učbenikih. Zato so tu zdravniki — profesorji, ki ozdravljajo prve znake te nevarne bolezni z opomini, če pa kljub temu preide v štadij temperature in vročičnih blodenj, ga skušajo ozdraviti v sobi za izpite z vsemi izkustvi pedago vršil politično ekonomijo ter ekonomsko geografijo, se je domislil tudi ukrajinskega ješke medicine.

(Dalje prihodnjič.)

PRETITI PREDSEDNIKU JE NEVARNO

Predsednik Roosevelt dobiva med drugimi tudi pretilna pisma. Nekaj mu jih je pisal 72-letni Morton D. Wainwright (na vrhu na desni); detektiv zvezne vlade so ga izsledili in ga zaprli v Bostonu. Predsedniku je grozil z nasiljem, ker smatra, da se mu godi pod new dealom krivica, ki je predsednik noče odpraviti.

Važno za organizacije v zapadni Pa.

Pittsburgh, Pa. — Avgusta meseca bo imela Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice priredbo in pa zborovanje zastopnikov.

V nedeljo 1. avgusta priredi piknik v Moon Runu, v Portmanovemu parku. V nedeljo 29. avgusta pa se zberejo v naselbini Library, Pa., zastopniki klubov in Prosvetne matice, da razpravljajo in sklepajo o raznih problemih in zadevah. Zavedne delavce v zapadni Pennsylvaniji vabimo, da pridejo v nedeljo 1. avgusta na piknik, društva in klube pa, da zastopnike gotovo izvolijo. — **Odbor.**

Klub št. 1 vabi v forest preserve

Chicago, Ill. — "Kranjski hribeček" v Willow Springsu nad Stežinarjem je v poletju prijeten, mikaven kraj in človek si tam res odpočije, čeprav balina po hribu. Sem priredi v nedeljo 22. avgusta izlet članstva in prijateljev klub št. 1 JSZ. Zabave bo dosti in vabimo vse, da se je udeležite. V slučaju slabega vremena bo zabava v Slov. del. centru.

Piknik druš. "Pioneer"

Chicago, Ill. — Društvo "Pioneer" SNPJ priredi svoj veliki letni piknik v nedeljo 25. julija na Stežinarjevem vrtu v Willow Springsu.

Posebni busi odpeljejo izletnike naravnost na pikniški prostor. Ustavili se bodo na ulicama Wood in Cermak (22nd St.) najprvo ob 11. dop., potem ob 1. in ob 3. pop. Vsaki teh busov ustavi 15 minut pozneje na 23rd in Lawndale (SDC) in pol ure pozneje od prvo označenega kraja na ulicama Cermak in Austin v Cicero. Nato odpelje direktno na pikniški prostor.

Na sporedu bodo sportne in šaljive igre, preskrbljeno bo še posebno za otroke, ko vsako prejšnje leto na Pioneerjevem pikniku in sploh bo razvedrila na prostranem Stežinarjevem vrtu za vse dovolj.

V slučaju dežja se bo Pioneerjeva zabava vršila v dvorani SNPJ.

Vabilo na letni piknik

Johnstown, Pa. — Slovensko bratsko podporno samostojno društvo "Moxham" vas vabi vse na piknik, ki ga priredi v nedeljo 25. julija v Highland parku. V slučaju slabega vremena se bo prireditev vršila v društveni dvorani. Rojaki in rojakinje iz vseh krajev tod okrog so vabljeni, da nas posejijo. Vstopnina je prosta in nikomur ne bo žal, ki pride. Vsak član tega društva, kateri se ne bo udeležil piknika, pa naj si bo oddaljen ali bolan, bo moral prispevati \$1 v društveno blagajno, kakor so morali prejšnja leta.

Prihodnja seja društva se bo vršila v soboto zvečer 24. julija. Udeležite se je vsi.

Vsem drugim pa kličem, na svidenje na pikniku.

Joseph Rogel, tajnik.

Nekaj o pokojnemu Viljemu Sitarju

Cleveland, O. — Eden izmed zelo znanih rojakov v Zedinjenih državah je bil Viljem Sitar. Umrl je v Clevelandu 28. junija t. l. V mladih letih je bil zanimiv družabnik. Na društvenem polju se je uveljavil posebno v Slovanski delavski podporni zvezi (zdaj združena s SNPJ) in pozneje je postal član glavnega odbora SNPJ. V Clevelandu je do krize obratoval zlatarske trgovine, v kateri je bil nekaj časa usposlen tudi Louis Kveder, brat slovenske pisateljice Zofke Kvedrove.

Umrl je v starosti 56 let. Prišel je prkarat obiskati tudi delegate prošle konvencije SNPJ, po bergljah seveda, kajti eno nogo so mu odrezali. Zdravniki so mu jo vzeli v nadi, da ga ozdravijo. Doma je bil iz Trbovelj. Po mišljenju je bil svobodomislec, a še boljše bi se ga označilo, ako bi rekel, da je bil sličnega prepričanja kakor liberalci v starem kraju v predvojni dobi. Precej let nazaj ga je zadela neljuba afera, katera je prejkone največ pripomogla, da je moral kreniti navzdol. Socialistični stvari ni bil naklonjen in na konvencijah SNPJ se je družil s protisocialističnim blokom. A vzlic temu je bil to, kar ga omenjam, liberalce starokrajске sorte. Pokopan je bil cerkveno. Pomagal je kolikor je v mejah svojega prepričanja mogel — in s tega stališča — časten mu spomin. J. P.

Novi tajnik kluba št. 4 JSZ v La Sallu

La Salle, Ill. — Tu je bil izvoljen za tajnika kluba št. 4 JSZ s. John Strell. Prejšnji tajnik je bil s. Frank Karun, ki je za klub veliko deloval. Nadejamo se, da bo novi tajnik deležen od članov in somišljenikov pri svojem delu čimboljše kooperacije.

Piknik kluba JSZ v La Sallu bo 1. avgusta

La Salle, Ill. — Klub št. 4 JSZ priredi piknik v nedeljo 1. avgusta na prostorih klubovega tajnika John Strella. Vsi člani in drugi rojaki tu, v Oglesbyju in drugod v tej okolici so vljudno vabljeni, da se ga udeležijo v obilnem številu. Zagotavljamo vas, da boste imeli prijetno zabavo in dobro postrežbo.

John Strell, tajnik.

Potovanje v Jugoslavijo

Skupina jugoslovanskih ameriških urednikov in prijateljev gre v Jugoslavijo na parniku "Saturnia" na skupen obisk. Odpelje se dne 24. julija. Potovali bodo v Jugoslaviji in drugod dva meseca. Skupini načeljuje predsednik Foreign Language Press asociacije John R. Palandech. Njihov parnik jih pripelje v Dubrovnik; poleg te bodo obiskali tudi druge dalmatinske luke. J. R. Palandech bo pisal o svojih vtisih in spis dal na razpolago raznim časopisom.

MILIJONE DELAVCEV ZELO DALEČ OD DOSTOJNEGA ŽIVLJENSKEGA STANDARDA

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Kapitalistični sistem ima močno oporo med takozvanimi boljše plačanimi delavci, katerih je v primeri z onimi, ki prejema nizko mezdo, majhen odstotek; ravno tako ima močno oporo v srednjem sloju. Ko zavedni delavci te prepričajo, da bo boljše za primeroma dobro plačane delavce in za srednje sloje, če pomagajo delavskemu gibanju v boju proti izkoriščanju in drugim socialnim krivicam, namesto da poverjajo politično moč služabnikom ekonomskih rojalistov. Potem šele bodo iz Washingtona prihajale drugačne statistike.

"Bogastvo" Leninove vdove

Nedavno so ameriški časopisi priobčili vest, kako neprijetno je bilo sovjetski vladi, ko je izvedela, da je Nadežna Krupskaja, vdova po pokojnem Nikolaju Leninu, "milijone"

Davey pohvaljen

Dnevnik Columbus Dispatch je zelo pohvalil ohijskega gubernerja Daveyja, ker se je tako močasto postavil za koristi ljudstva. (Razbil je namreč stavko jeklarskih delavcev s pomočjo milice, ki jo vzdržuje ljudstvo.)

Izdatki za relief marca

Meseca marca so zvezna in državne vlade ter okrajne oblasti potrošile v podpiranju bednih \$201,514,798, ali kakih 12 milijonov dolarjev manj kakor marca lanske leto, kakor izkazuje statistika urada za socialno varnost.

Največji sovražniki

Največji sovražniki delavcev so tisti, ki se jim laskajo, kadar jim nese.

Jako nezanimiva vest

V Sullivanu, Ind., je bilo 15. julija ubitih dvajset premoždarjev. Življenja so izgubili v eksploziji. Ker nis obili ne slavni letalci, ne filmske zvezde, so se za katastrofo zanimali le domači ljudje.

INA SLOKANOVA:

ŽENA S HARFO

Vsekrižem ceste sveta teko, vsekrižem po njih ljudje gredo in v bodočnost svoje skrbri neso — in med njimi žena — o ne samo ena — žena s harfo in sinkom in težko skrbjo — — —

Dan za dnem noč za nočjo hodi po cestah položnih in strmih.

In harfa je težka, sinko je lačen — in v srcu skrb teži, teži, poti pa ni konca in ni — — —

V krčmi občestni sta se odročila, žena je harfo z ramen odložila in igra — Njen deček pa se presrečen smehlja.

Zdaj se je vzpel k materi in ji na uho povedal, da je na mizi neumiti, z vinom polit, zagledal kruh — bel kruh...

Najnevarnejši prostor v vojni je miza, okrog katere je bila napovedana in potem pri nji sklenjen mir. — "A. G."

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Največja slovenska knjigarna v Zed. državah

Pišite po cenik PROLETARCU

2301 SO. LAWNDALE AVENUE

OGLAŠAJTE

V

PROLETARCU

KOMENTARJI

Ethin Kristan je zanimiva osebnost. Še bolj pa so zanimivi tisti, ki so tolkli po njem ko je bilo to v modi in ki ga zdaj hvalijo, ker je to zdaj taka moda.

Ko se je Math Petrovich ob priliki konvencije SNPJ v Clevelandu pobahal, da tolikšne množice na banketni prireditvi SNPJ še ni bilo, je prezrl banketne kokoši, radi katerih so nastale debate na sejah, velike zamere in tudi take besede, kakršnih se v časopisih ne more napisati. In pa dopisi, ki so obravnavali to kokošjo stvar. Ali je bil že kje slovenski banket, na katerem bi bile putke najvažnejše vprašanje? Tudi radi vina je nastal kreg. Pa pravimo, da smo načeln, napredni in kaj vem kaj še vse. — J. P.

Ljubljanska opera je nastopila v Trstu. Še pred par leti so jo italijanski listi označevali za absolutno zanič — za klavno ponaredbo "italijanske kulture". "Prijeteljska" pogodba med Italijo in Jugoslavijo je spremenila tudi mnenje Italijanov o "svinskih" pastirjih v Srbiji in ljubljanski operi. Ampak Slovencev pod Italijo še zmerom ne dovolijo moliti v cerkvah v svojem jeziku, razen tu in tam kaj očenaš. Drugače mora biti vse italijansko in latinsko.

V metropoli so poslednjih par let najbolj izboljšali pogrebne zavode. Trije — vsi slovenski — so resnično moderni in pomenjajo odslavljanje stare generacije v večna lovišča.

"Predsednik Roosevelt ima prav, ko je dejal, da naj kuga oplazi obe strani", pravi uredniški članek v "Ameriški Domovini". Nekaj tednov prej pa je "A. Domovina" priporočala slovenskim delavcem, da naj sledijo CIO, ne pa komunistom in socialistom. V resnici je "kuga udarila" samo CIO, kajti jeklarski magnati se bahajo z zmago "na celi črti". Piačali jo bodo jeklarski delavci. Zaslugo za njihov poraz pa nimajo samo jeklarski magnati, ampak v prvi vrsti demokratska stranka s predsednikom Rooseveltom vred.

"Do danes je bilo ubitih 13 delavcev in policistov v jeklarskem štrajku", pravi "Am. Do-

movina" z dne 2. julija. Kje vruga je našla "ubite policiste"!

Nekateri slovenski listi v Ameriki se poslužujejo free luncha toliko, da človeka prese- neča. Namreč, preseneča ga zato, ker ne povedo, da priob- čujejo "free lunch". Na pr., članek v clevelandski "A. D." z naslovom, "Bela Kun velik rabelj ljudi". "Amerikanski Slovenec" ponatiskuje iz staro- krajskih katoliških listov ured- niške članke in poročila, ne da bi navedel vir, in tako njego- vim naročnikom izgleda, da so vse napisali uredniki njihove- ga lista. Ampak delala je le roka in škarje v nji. Nekateri slovenski listi uporabljajo vse, kar jim pošlje FLIS, prečrtajo pa označbo FLIS, zato da bi članek izgledal "domače" v uredništvu izvršeno delo. 99 odstotkov povesti v slovenskih listih v Ameriki so tudi "free lunch". Slovenskim pisateljem, ki napolnjujejo velik del slo- venskih ameriških listov, bi se zelo prilegal kak ameriški pe- tak, ampak le malokateri list jim kaj pošlje, četudi vsi vemo, da ti duševni delavci v starem kraju žive v pomanjkanju. Ker jih pisateljevanje veseli, mu žrtvujejo ves svoj "prosti čas", kajti za preživljanje se mora- jo ukvarjati z drugimi deli.

Petinpetdeset let je malo a v gotovih slučajih, vendar ve- liko. Nedavno je praznovalo tako obletnico društvo Sv. Jo- žefa v Calumetu, katero trdi, da je najstarejše slovensko društvo v tej deželi. Vsi usta- novitelji društva so že umrli.

Na banketu, prirejenem v počast konvenciji SNPJ v Cle- velandu, so bili poleg stolorav- natelja na častnih mestih tudi demokratski in republikanski voditelji mesta Cleveland in o- kraja Cuyahoga. "Vsi so hvale- žni SNPJ", je bilo zapisano v "Prosveti". Torej OK. Ampak kaj pa zdaj, ko so ti naši "de- lavski prijatelji" razbili stavko — ne samo eno, ampak več stavk! Mar ni bilo boljše prej, ko je SNPJ vztrajala, da z "de- lavskimi prijatelji" noče imeti opravka? To je bilo seveda pred springfieldsko konvencijo leta 1918. Načelno smo za resolucije na papirju, a v pra- ksi pa tako kakor pač kažejo razmere. In razmere ter okol- ščine, te so pač čestokrat jač-

je, kakor pa načela še tako na- čelno močno orientirane delav- ske organizacije.

Milwauški "Obzor" še ve- dno ni zapadel smernic, ka- kršne bi moral zastopati slo- venski časopis v Milwaukeeju. To je zelo slabo za "Obzor" in še veliko bolj pa za milwau-ško nasebino.

Sodrug v Clevelandu, čemu si ne bi vsi, kar je aktivnih, na- šli "common ground" in delali skupno na njemu proti skup- nim neprijateljem, katerih imate nič koliko vrst?

V CIO so uposlili poleg do- brih tudi nekaj slabih organi- zatorjev. Med njimi John De- mana, glavnega odbornika Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote. Jemal je od CIO čke in ji delal nič drugega kakor škodo s svojimi govori.

Izjavo neodvisnosti so pro- šlega 4. julija ponavljali go- vorniki in časopisi kakor se po- navlja očenaš. Ampak vprašaj- te tepene stavkarje, ali pa si- rote in vdove ubitih stavkar-jev, kaj pomeni tista izjava!

"Zanimivo pismo". Priobče- no v "Am. Slovenec" z dne 1. julija, ni bilo nikdar poslano od nikogar. Izkuhano je bilo v glavi "uredniškega štaba". Tu- di najbolj zabiti čitatelji kleri- kalnega tiska lahko zapopade- jo, kdo piše "članke" in pisma naročnikov, ki se "nočejo pod- pisati".

"Papeževo glasilo Oservato- re Romano je te dni javno pri- zvalo, da je gibanje CIO v A- meriki potrebno." Tako poroča "Am. Slovenec". Čemu potem- takem ga ameriški katoliški in drugi "kriščanski" duhovniki toliko pobijajo? Nu, saj se po- znamo!

Mr. Pire je bil na počitnicah na zapadu. V Rock Springsu je šel na sveti misijon in molil rožni venec ter litanije. Vats- temater. Lojze? Ali si res tak grešnik? Ali pa je spokornik? Hm, hm. — J. P.

Pire in Debeve sta navihana. Začela sta konkurirati "Ame- rikanskemu Slovencu" z bolj papeško kampanjo kot jo uga- njajo franciškani ali celo pa- pež sam.

V metropoli ima "E." precej neprilik. Škoda le, da se tudi te neprilicnosti čestokrat ma- ščujejo nad socialisti, ki jih ni- so povzročili.

Slovenci, ki so prihajali iz starega kraja, so bili večinoma s kmetov in le za težka dela sposobni. Zato so šli v majne vseh vrst in v tovarne. Ker so trdo delali in pri tem veliko tr- peli, so dali svoje otroke v šole. In danes čitamo: "Nov slo- venski zdravnik; nov slovenski odvetnik; Slovenka graduirana za bolničarko; Slovenec po- stal "prize-fighter"; naš mladi rojak ta in ta izvršil izpit za arhitekta; trije Slovenci peli zadnjo nedeljo novo mašo..."

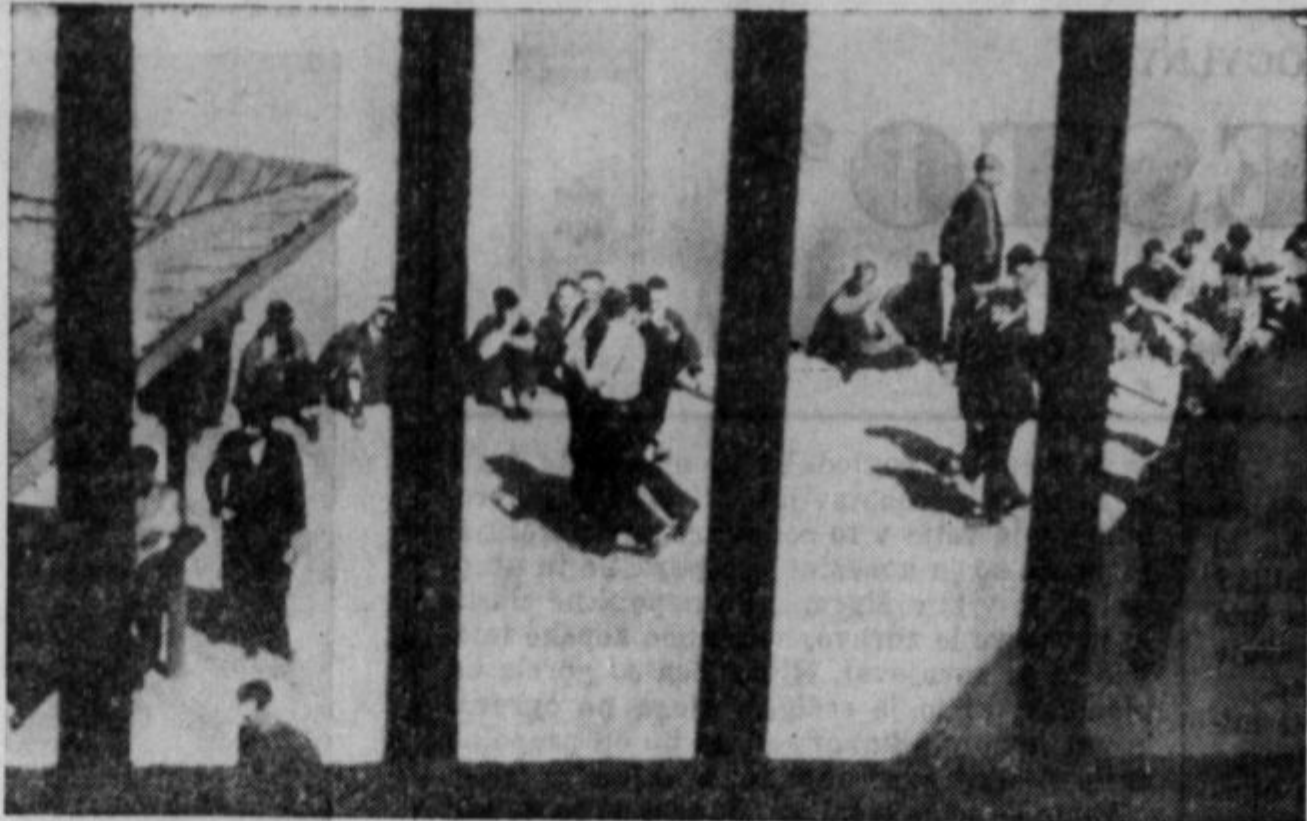
Tako si pomagajo — ampak mnogi bodo morali koncem konca na enaka dela, kakor so jih opravljali stari, ali pa propasti.

Za katoliški mesečnik — "kulturno revijo" — so kleri- kalc do nedavna zbrali \$500. Določili so \$1000 in tisoč na- ročnikov, predno bi revijo pri- čeli izdajati. Ideja je bila za- početa na pobuno ljudi, ki so pričeli z agitacijo za Cankarjevo revijo (Cankarjev Glasnik). Ampak ideja je bilo pri stvari jako malo, pač pa kori- sti tiskarne "A. S.", ki rabi de- lo, drugače ne more uspevati.

Frank Somrak ni šel pred vrata Pirčevega urada z lopa- to WPA, ampak se lotil agitac-ije za svojo kandidacijo v mestni svet.

Iz Johnstowna je bilo nekaj depisov o stavki jeklarskih de- lavcev. Bili so brez podpisa in sum se meče na razne ljudi. John Langerhole, ki ni še ni- kdar skrival svojega delavske- ga prepričanja, čeprav je tr- govec, smatra, da bi bilo bolj- še, če bi se poročevalci podpi- sal, kakor se on. Nekateri so- se. Za druge prevzame ured-

POLNA TABORIŠČA POLITIČNIH IN VOJNIH JETNIKOV

Na sliki je taborišče političnih jetnikov v Bilbau v Španiji. Španski fašisti se v brutalnostih odlikujejo prav tako kot fašisti v Italiji. Mnogo jetnikov ustrele, bodisi političnih ali vojnih.

ništvo "Proletarca" odgovor- nost, s pojasnilom, da niso ne John Langerhole, ne Andrew Vidrich, ne Frank Podboy po- ročali v "Proletarca" ničesar ne da bi se tudi podpisali s pra- vimimi imeni. Menimo pa, da so bili verodostojni tudi ostali do- pisi iz Johnstowna, čeprav niso bili podpisani.

Najzvrtnjši dopisnik "Pro- svete" je v pasjih dneh Frank Barbič. Včas ga je prekašal marsikdo, zdaj pa je on v prvi klopi. Karo vozi in tuhta. Pri- de domov in piše. Poleg pa re- šuje porotne in mnoge druge zadeve. Krepak človek. Rekl- so, da mu bo padec "s porča" škodoval. A izkazalo se je, da mu glava še vse boljše deluje kakor nekoč. — J. P.

Demokratski sodnik Frank J. Lausche v Clevelandu je zelo spreten politik, ker se zna, kadar mu kaže, zelo diploma- tično držati izven politike svoje stranke.

Dva slovita avstrijska socialisti umrla

Na Dunaju je umrl v 64. le- tu starosti sloviti avstrijski so- cialistični teoretik Max Adler. Zadnja njegova knjiga o so- cialnih vprašanjih je izšla leta 1935. Po postanku diktature v Avstriji so jih tiskali v inozem- stvu. Max Adler ni bil politik, ampak socialistični znanstven- nik. Živel je samo temu na- menu.

V Los Angelesu pa je dne 10. julija umrl bivši socialisti- čni podžupan mesta Dunaj

MAX WINTER

Max Winter. Mnogi ameriški Slovenci se ga lahko spominja- jo s shodov, na katere so ga povabili po civilni vojni v Av- striji. Sodrug Winter se je pro- slavljal najbolj vsled svojega de- la med mladino. V vzgojevan- ju delavskih otrok za delav- sku misel je bil veščak, ki mu v Evropi ni bilo primere.

Max Winter je prišel v Ame- riko kmalu po fašističnem pu- ču v Avstriji. V Chicago je go- voril na shodu kluba št. 1 JSZ in čeških socialistov, ki se je vršil v dvorani Sokol Havliček Tyrš na Lawndale Ave., ob na- vzočnosti okrog tisoč ljudi. Na tej prireditvi in drugih sličnih prilikah so naši sodrug in so- mišljeniki zbrali v pomoč av- strijskim socialistom prilično vsoto. Max Winter je na čika- škem shodu slovenskim sodrugi- gom dejal, da so mu bili slo- venski socialisti v starem kraju pod Avstro-Ogrsko zmerom najbolj simpatični, ker jih je smatral za praktične in iskrene socialistične delavce.

Imenik zastopnikov Proletarca

Kdor želi prevzeti zastopstvo za nabiranje naročnikov Proletarca, prodajati Am. družinski kolektor brošure in knjige, naj piše upravnistvu, ki bo poslalo potrebne listine in informacije. Na tu priobčene zastopnike apeliramo, naj skušajo ob vsaki ugodni priliki pridobivati naročnike temu listu. Pravzaprav je dolžnost vsakega slovenskega zavednega delavca agitirati za svoje glasilo Proletarec.

Ako je ime kakega zastopnika v sledečem seznamu izpuščeno, naj nam sporoči pa bomo imenik radevolje popravili.

- CALIFORNIA.**
Fontana: Anton Blasich.
Oakland: Anton Tomšič.
Los Angeles: Frank Novak.
San Francisco: A. Leksan.
- COLORADO.**
Crested Butte: Ant. Slobodnik.
Pueblo: Fr. Boltezar.
Walsenburg in okolica: Frank L. Tomšič.
- ILLINOIS.**
Chicago: Frank Zaitz, Charles Pogorelec, Anton Andres, Justin Zajc in Frank Bizjak.
La Salle: Frank Martinjak in Frank Karun.
Oglesby: Anton Udovch.
Springfield: Joseph Ovca in John Goršek.
Virden: Fr. Hlorsich.
Waukegan in North Chicago: Fran- ces Zakovšek.
- INDIANA.**
Clinton: Ignac Spenal.
Indianapolis: Anton Ivančič.
- KANSAS.**
Arma: Anton Sular.
West Mineral: John Marolt.
- MICHIGAN.**
Detroit: John Zornik in Joseph Kor- sich.
- MINNESOTA.**
Buhl: Max Martz.
Chisholm: Frank Klun.
Duluth: John Kobi.
Ely: John Teran.
- MONTANA.**
Butte: Frank Jenker.
East Helena: Joseph Mihelich.
Klein: Peter Yellar in John Jane.
Red Lodge: K. Erzenožnik.
- NEW JERSEY.**
Elizabeth: Andrew Spogor.
- NEW YORK.**
Gowanda: John Matekovich.
Little Falls: Fr. Petaus.
- OHIO.**
Akron in Kenmore: Leo Bregar.
Bridgeport: Joseph Snoy.
Barberton: John Jankovich in Mike Kopach.
Cleveland: John Kregelj, Anton Jankovich.
Girard: John Kosin in John Tancek.
Glencoe: Albina Kravanja.
Lisbon: J. Bergant.
- NEW MEXICO.**
Sugarite: Anton Orožen.
- PINEY FORK:** Nace Zlemberger.
Newburgh: Jos. Lever.
Niles: John Plahtar.
Warren: Joe Jez.
- OREGON.**
Oregon City: Frank Strvasnik.
- PENNSYLVANIA.**
Aliquippa: Geo. Smrekar, Bartol Ye- rant.
Central City: Vincent Maljevac.
Craffon: Jacob Tomec.
Canonsburg-Strabane: Marko Te- kave, John Terčelj in Jacob Pavčič.
Cuddy: John Jenko.
Export: Jos. Britz.
Forest City: Frank Rataja.
Point Marion: Tony Zupančič.
Hermistie: Anton Zornik.
Imperial: Frank Augustin.
Johnstown in okolica: Andrew Vi- drich, John Langerhole, Ilija Bu- balo.
Latrobe: John in Mary Fradel.
Lawrence: Louis Britz.
Library: Nick Triller.
Lloydell: Frank Stastarsich.
Luzerne: John Matičič.
Park Hill-Conemaugh: Frank Pod- boy.
Renton: Anton Bogataj.
Sharon: Joseph Cvelbar.
Tire Hill: Jacob Strel.
West Newton: Jos. Zorko.
Yukon: Rudolf Fradel.
- UTAH.**
Helper in okolica: Joseph Skerl.
- WASHINGTON.**
Enumclaw: Ciril Ermenc.
Renton: Frank Repenšek.
Seattle: Lucas Debeljak.
- WEST VIRGINIA.**
Star City: Lawrence Selak.
Thomas: Lenhart Werdinek.
- WISCONSIN.**
Milwaukee: Jakob Rozic, Leonard Alpern.
Sheboygan: Fr. Stih.
West Allis: Vincenc Pugelj.
Willard: Mike Krulitz.
- WYOMING.**
Diamondville in okolica: Anton Tratnik.
Kemmerer in Frontier: John H. Krzi- snik.
Rock Springs: John Jerab.

Neutralsnost v Španiji

Neutralsnost evropskih držav v Španiji je prav taka stvar kakor neutralsnost demokratskih in republikanskih oblasti v zadnji stavki jeklarskih delav- cev.

Nespametno bahanje

A. F. of L. se ponaša, da je dobila v prošlih mesecih nad 650.000 novih članov. Če jih bi dobila 6 milijonov, pa bi bilo še zmerom več kot polovica de- lavcev neorganiziranih.

Še en predlog za "enot- no fronto"

Katolici v Nemčiji so predlagali protestantom "enot- no fronto" v obrambi cerkve- ne avtoritete pred nacijiskim omreževanjem obeh vodilnih cerkva v tretjem rajhu.

Zmag se na krožniku niko- mur ne prinaša.

Nepriistranskih sodnikov še nikdar ni bilo. Nepriistranski je še kadar umrje, ker ne more več soditi.—Clarence Darrow.

FENCL'S
RESTAVRACIJA IN KAVARNA
2609 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.
Tel. Crawford 1384

Fristna in okusna domača jedila
Cene zmerno. Postrežba točna.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBPNETE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

KAREL VAVPOTIČ:

MIR

Po naših plečih udarja živije- nja bič, gnjusobe, zasmeha požremo nemalo, kakor da bi nam živalsko bitje dalo življenje, ki je veliko, a vendar nič.

Ko čreda sestradanih volkov blodimo. Laž, gorje, obup in dejanja nas teže, polno razočaranj, bridkosti je sreče, a vendar po imenu "ljudje" živimo življenje sestradane zveri v puščavi.

"Slabi" posestniki

V Chicagu je nad 14.000 po- sestnikov, ki niso poslali davka na nepremičnine že od leta 1932 naprej.

Cudna politika

Razni kandidati za newyor-škega župana bodo označeni na republikanski, demokratski in delavski listi. Neumni zakoni jim to dovoljujejo, toda sprejeli so ga zviti "politišni".

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organiza- cij in socialističnih kulturnih dru- štev:

JULIJ
STRABANE, PA. — Piknik kluba št. 118 JSZ v soboto 24. julija. Kje št. 118 JSZ v soboto 24. julija v Drenikovem parku.

AVGUST
MOON RUN, PA.—Piknik v prid Konferenci JSZ in P. M. v nedeljo 1. avgusta.

LA SALLE, ILL.—Klub št. 4 JSZ priredi piknik v nedeljo 1. avgusta pri s. John Strellu.

CLEVELAND, O. — Piknik soc. "Zarje" 8. avgusta na Tanckovi far- mi, Menton, O.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik kluba št. 47 JSZ v nedeljo 8. av- gusta. Prostor bo naznanjen v dopisih.

CHICAGO, ILL. — Zlet članstva in prijateljev kluba št. 1 JSZ na "Kranjski hriček" v Willow Springs.

GIRARD, O. — Piknik kluba št. 1 JSZ v nedeljo 22. avgusta. — LIBRARY, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 29. avgusta v Izobra- ževalnem domu.

OKTOBER
CHICAGO, ILL. — Dramska pri- reditev kluba št. 1 JSZ v nedeljo 17. oktobra.

NOVEMBER
CHICAGO, ILL. — V nedeljo 28. novembra spevoigra soc. pevskega zbora "Sava" v dvorani CSPS.

DECEMBER
CHICAGO, ILL. — Dne 31. de- cembra Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.

1938.
CHICAGO, v nedeljo 13. febru- arja dramska predstava.
CHICAGO, v nedeljo 10. aprila koncert "Save".
CHICAGO, v nedeljo 1. maja prvomajsko slavoje.

(Tajnike klubov in kulturne odse- ke klubov ter tajnike konferenc prosimo, da nam sporoče vse svoje prireditve za uvrstitve v to kolono in da nam pošljejo popravke, ako so podatki o prireditvah napačno zabe- leženi.)

PRISTOPAJTE K
SLOVENSKI NARODNI
PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIK
"PROSVETA"

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva.
Deset članov(ice) je treba za novo društvo. Naslov za list "P" za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

**"Najboljši recept za
HLADNO IN ČISTO KUHINJO
je
AUTOMATIC GAS RANGE"**

● Letno kuhanje bo mnogo udobnejše in lažje ako se po- služite izboljšanih AVTOMATIČNIH plinskih peč. Njihova KONSTRUKCIJA je ena od najboljših na trgu, opremljena z vsemi pripomočki, da drži tempera- turo nizko. Vse novejšje plinske peči imajo dvojne insu- lirane stene, kar drži VROČINO ZNOTRAJ. Tudi vrh peči je hladnejši radi novih grelev, ki osredotočujejo vso vročino pod posodo. Kljub temu vam plinske peči dajejo TAKOJ maksimum vročine, kar skrajša čas uporabe.

Bodite si gotovi hladnejše in čistejše kuhinje to po- letje. Obiščite najbližjo trgovino Peoples Gas in si ogledite izstavljen krasne avtomatične plinske peči. Nabavite si model po svoji volji in po ceni, ki vam jo omogoči.

MODERN COOKERY. CONSTANT HOT WATER. SILENT REFRIGERATION. GAS HEATING.

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY
PHONE WABASH 1000

IVAN VUK:

SRČNA KULTURA

Reportaža iz vsakdanjih srečanj

Orkester na verandi tam na kavarniškem vrtu je igral nekakšno overture, no mi nismo poslušali muzike. Naš razgovor je bil o pojmu srčne kulture. Bili smo trije študenti, dve študentki in jaz.

"Srčna kultura," je razlagala Vanda, filozofka, "je čustvo, ki se ne da prav definirati. Je to nekak občutek v človeku, da vkljub vsem zunanjim vplivom in navadam zaživi drugače in tudi naredi drugače, kakor bi to odgovarjalo navadi."

Njen сосед na desni, mediciner, pa je rekel:

"Da seciramo tak slučaj. Poslušajte!... Poznam v naši ulici majhnega fantka. Navadili so ga prositi po ulici. Majhen je, drobčan, obrazek nežen, a vseeno je na njem nekaj kakor tih trpečih zvok havajske kitare. Njegovi lasje so gosti in črni, a oči, rečem vam, gledajo kakor bi trkale na srce. Nekdo mu je nekoč dal nekakšne blače, velike, že raztrgane, da se vidi iz njih zamazana sraica in tudi zamazana rdečkasta koža. Suknjič pa je kratak, tesen, na komolcih luknjast in z mastnim ovratnikom. To je vse. Na pol nag je in, kajpada, bos.

Srečavam ga vsak dan opoldne, ko grem h kosilu. On pa gleda, če bo kaj izprosil, da bo jedel. Prej, ko je bilo leto, je bil gologlav, no sedaj, ko pada jesenski dež, nosi nekakšno luknjasto športno čepico. Bogve kakšen dobrosrčnež, športnik mu je je dal...

Vprašal sem ga nekoč, zakaj prosiš baš opoldne. Rekel je, da grede takrat ljudje z dela in ti so prijaznejši od onih, ki jim ni treba delati in so ves dan doma.

"Kako pa si to razlagaš?" sem vprašal.

"Gospod," je rekel. "To je tako. Tisti doma so siti, dočim oni, ki grede z dela h kosilu, čutilo glad."

"Kaj", nas je pogledal mediciner. "Odgovor, ki je vreden filozofa. V smislu njegovem je tudi problem srčne kulture."

"Poznam dekletce, menda kakšnih osem, deset let. Drobno, a visoko, z vdrtimi lepimi očmi, suhljati, mehkim licem," je rekla zraven mene sedela medicinka, gospodična Anka. "Reveni morajo biti doma. Videla sem zadnjič, kako je prosila."

"Gospod, lepo prosim, dinar."

V tistem glasu je bilo toliko mehko, toliko boli, da je mene zabolelo.

"Marš," se je obregnil. — Poznam ga. Trgovce je in nič mu ne manjka. Dve hiši ima. Videla sem, da je tista beseda kakor palica padla po dekletcu. Zbežala je, kakor bi skočil pes na njo. Stegnila je roke k neki starejši dami.

"Lepo prosim", je rekla. "Lačna sem. Mama je šla spat."

Dama se je ustavila, z lornjetom pogledala otroka. Videla sem, kako je skremžila obraz.

"Tfu...", je rekla zlovollno. "Ze z malega se vadi tak pobodigatreba, da živi na tuje stroške."

In obrnila se je in šla. Nič ni dala.

Otrok se je stisnil k steni in več ni upal prositi.

Hotela sem se stopiti k nje-mu in ga vprašati, kje ima starše. Ali tedaj sta prišli mimo dve delavki. Menda iz tekstilne tovarne. Otrok je stegnil roko. Nič ni rekel, samo pogledal je kakor bi prosil. Delavki sta šle mimo, pa se ustavi ena: "Poglej otroka?! Kako je blede!?"

"Kaj pa delaš", je vprašala. "Lačna sem", je odgovoril otrok.

"A mamica?"

"Šla je zjutraj prst, da zasluži."

Delavki sta se spogledali in tista, ki jo je ogovorila, je dala

košček kruha, zavitega v papir, najbrž ostanek južine ali obeda. Druga pa je vzela iz torbice 25 par in rekla kakor v opravičilo:

"To je vse, kar imam. No, nekaj bo že."

Nasmehnili sta se dekletcu, ki je kar vgrizlo v kruh.

"Bil je deževen dan", je rekel drugi v naši družbi. "Hladno je bilo in vlažno. Hitel sem na kolodvor, ker sem nekoga pričakoval. Pred mano sta šla gospod in gospa. Gospod je peljal za roko majhno hčerkico, punčko, kakor bi jo vzel iz izložbe. Srčan keberček je razposajeno skakljal. V rokah je držala presto, ne navadno, ampak krhko, na mleku pečeno. Z vrvice je vlekla majhen voziček za sabo po trotarju. Na vozičku je bila pritrjena opica, ki se je klanjala, kakor se je pač vrtele kolo.

Tedaj je nenadoma prišel nasproti fantek, kakšnih desetih let. Bos je bil, v hlačah do kolen, luknjastih, v rjavi srjaci.

Molče je pomolil roko h gospe. Je že tako, saj so otroci kar tega vajeni.

"Proč, falot", je rekla z grzajočim glasom. "Tfu, kako je umazan. In naša policija? To trpi?"

Dekletce, tista punčka, je spustila očetovo roko. Obstala je in se zagledala v fantka. Nato je pogledala očeta s prosečim očesom in nežno z nekakim sočutjem rekla:

"Očka, ali smem dati to presto?"

Oče pa je nejevoljno prijel hčerkico za roko in jo potegnili naprej.

"Neumen otrok", je zagodrnjal. "Kaj si vsega ne izmisliš!"

Fantek pa je nehote stegnil roke, kakor ožumachen od dekletce, ki bi mu rada dala presto in tiho zašepetal:

"Lepo prosim!"

Gospa pa je mahnila z roko in se vjezila:

"Kaj stojš? Idi!"

Stopila je nekako nehote k dekletcu in prišla za presto, da bi jo očevala pred fantkom, in govorila:

"No, kaj stojimo! Drži presto, da ti ne vzame. Ne vidiš kako te gleda?"

"Jaz pa sem videl takšen dogodek, ki je skromen, a kakor znak profesorja v šoli, ko kvalificira dijaka", sem rekel. Na oglu ulice sta stali dve gospodični. Učiteljsčnici menda, ali kaj. Nek raztrgan otrok je obstal pred njima in nekaj govoril. Na obrazu se mu je videlo, da mu je nepoznan otroški smeh, v očeh ni bilo bleska, in so bile kakor obup.

Gospodični sta se nasmejali in ena ga je nežno pogladila po licu.

"Sami nimava nič", je rekla. Videl sem, kako so zažarele v krasnem blešku oči otrokove, prej tako brezizrazno gledajoče. Bilo je kakor če izza megel posije sonce. In to samo radi dotikljaja božajoče roke.

Oglasila se je zopet filozofka Vanda:

"Pojem srčne kulture se pač čuti neopaženo, da se ga človek niti ne zaveda, temveč ga sama vodi do dejanja. Naj še povem eno zgodbičo.

Bilo je na promenadi. Pozno v jeseni, da je moral človek že obleči plašč. Tako smo hodili po ulici gor in dol. Pred mano sta promenirali dve dami. Odlučni, kakor je bilo videti po krznenem kožuhi iz sibirskega žrebeta in čevljičkih.

Pa se je ustavil pred njima majhen fantek.

"Prosim za kruh", je rekel. Ni prosil denarja, kruh je želel in videla sem, da je že pri besedi 'kruh' gotala sline.

"No, kako se pa reče?" je rekla druga.

Fantek je gledal v dinar v roki, sedaj je pogledal dami. Videlo se je, da ne ve, kaj ga sprašuje.

"No", je silila dama. "Kaj ne veš, kako se reče? 'Hvala lepa' se reče."

Fantek je še vedno gledal in molčal. Vidno je bilo, da je bil splaščen.

"No, kaj tako neumno gledaš? Če nečeš reči 'hvala lepa', pa daj dinar nazaj."

Fantek je očividno razumel samo 'dinar nazaj', a tistega 'hvala lepa' ni prav pojmoval, je vzel s prsti tisti dinar s svoje dlani in ga dal nazaj. V njegovih očeh je bilo toliko otroškega prezira, da mi je bilo dame žal.

"Skozi kožo sibirskega žrebeta pač tisti pogled ni mogel prodreti", je rekel mediciner.

"Na pomlad, ko začetvo prvi cveti, teloh, zvončki... sem nekoč videla na trgu, na ulicah otroke, kako prodajajo majhne šopke teh cvetic, se je oglašila druga študentka. "Po celo uro daleč so prišli zgodaj zjutraj, da dobe kakšen dinar, da bo doma za sol. Celu uro hoda za dva, tri dinarje. In če še... To je življenje, mili bog?"

Za trenotek je obmolnila.

"Bilo je že nekako proti popoldnevu. Šla sem ravno iz šole. Ob večnih vratih je slonel otrok in držal v rokah vijolice. Bojazljivo je dvigal vijolice mimogredočim ali zaman. Ponužil in glasno prosil: "Vijolice!... 50 par, prosim!"

Pa sta se baš v živahnem razgovoru pri otroku ustavila dva, najbrž zaljubljenca. Seveda, otroka nista videla, ker sta bila drug v drugega zamaknjena. Otrok je stopil pred nju in molil vijolice:

"Prosim, kupite, 50 par."

Pogledala sta otroka, vijolice in drug drugemu v oči. Ona se je narahlo nasmehnila, on pa je sčel v žep.

"Koliko?"

"50 par", je odgovoril otrok in v očeh se mu je svetilo zadovoljstvo.

"Preveč", je rekel s sirovim glasom. "Daj dva, če ne pa nič."

Otrok je bojazljivo dal dva šopka in stisnil ostale v dlan.

Tisti fant tistega dekleta pa je dal en šopek nji, drugega pa vtaknil sebi v zgornji suknjin žep.

Ali veste, pri tistem prizoru mi je bilo, da sem pogledala naravnost izzivalno v oči njej in njemu kakor bi pljunila. Vjela sem, da sta se zmedla in slišala sem, kako jo je vprašal:

"Kaj bi tista punca rada?"

Kaj je odgovorila, nisem slišala. Ampak, to rečem: Če bi bil on moj fant, pa bi mi tako naredil, da bi pred mano od revnega otroka, ki je celo dopoldne, siromaček, čakal na 50 par, še za šopek trgoval, bi mu vrgla šopek kar tja v obraz. Figa, pa taka ljubezen!"

Mediciner pa je rekel:

"Se figa ne. Če jo secirate, pa boste našli? Veste kaj?"

"Eh, molčite rajše", je rekla in nekoliko, čisto narahlo zardela.

Mediciner pa je hotel obveljati kot mediciner, pa je rekel:

"Kaj bom molčal: Moškega in žensko bi našli. Evo ljubezen."

"Zadnjič pa se je na promenadi dogodila taka-le reč", je rekel tretji v naši družbi. "Stali smo študentje tam na trotarju in gledali dekleta in dame, kako so hodile počasi, elegantno, po ulici gori in dol. Vmes pa, kakor je že pač sedaj navada, vseeno, ali od koga poslani ali sami od sebe, lakota ne daje legitimacije, se je tuintam pojavil kakšen be-racek, ki je prodajal cvetice. In tako je nek fantek, moral je imeti že kakšnih dvanajst let, stopil k neki dami, ki je šla v spremstvu nekega starejšega gospoda in ji nudil šopek dalij. Sicer že na pol ovenelih, ali kaj je hotel. Dama je odmajala z glavo in korakala dalje, govoreč z gospodom. Fantek pa se ni dal odpraviti in ji je venomer ponujal. Tedaj pa je

PRIZOR BOMBARDIRANJA BARCELANE

Fašistični letalci in njih vojne ladje so napravili Barceloni že veliko škodo in vzeli mnogo življenj. Na gornji sliki je skupina žensk, ki iščejo v svojih razbitih stanovanjih obleko in pohištvo, kolikor je še porabnega. Mnogo žensk in otrok je bilo ubitih. Moški so večinoma na fronti. V Španiji je zdaj v veljavi pregovor, da je na fronti varnejše, kakor pa v mestih.

gospod s palico, ki jo je imel v roki, oprezno, tako da gospa ni opazila mahniti po fantku, kakor da je konj. Fantek se je malone sesedel od bolečine. Zakaj palica je bila tenka in šibka in zamah je bil priličen.

"In za to, ker je ponujal dalj-lilje?" je vprašala filozofka Vanda.

"No, gospod je pač hotel biti kavalir in zaščititi svojo damo."

"Pred otrokom? Haha." Zamisljen je bil nasmeh filozofke.

"In kaj je rekla dama na to?" je vprašala.

"Nič." Še ozrla se ni, kakor da ni nič bilo. Le čisto tiho ji je usel smehljaj."

"No, seveda", je pokimala filozofka in na obrazu je bil izraz, kakor da je nekaj ne-lepega pljunila iz ust.

Orkester na verandi je igral Straussove "Pomladanske zvonke". Slišali smo muziko, a vseeno so naše misli še bile pri problemu srčne kulture, ki je zares čustvo, dano človeku kot dragoceno odklovanje, in ki ga nima vsak. Filozofka je našobila ustnice in tiho požvižgavala z muziko, a ko je izrekla to resnico, sem videl, da je požvižgavala samo tako, misli pa so ji begale vse nekeje drugje pri srčni kulturi.

Bogataši, davki in patriotizem

V kongresu in v časopisju veliko razpravljajo opomankljivosti in "tehnikalijah" v davčnih postavah, ki bogatim omogočajo izogibanje davkom, daš jih bi lahko plačali v polni vsoti. Mnogi advokati — in to posebno v najvišjih vrstah, so se posvetili samo davčnim zadevam. Bogataš najame enega ali drugega takega veščaka, ki mu z žongliranjem s številkami izpolni davčno poročilo tako, da plača čimnižjo vsoto davka. Kongresnik Fish je dejal v zbornici, da zvezna davčna oblast preiskuje zdaj dohodke in izdatke samo republikanskih bogatašev in tistih demokratov, ki so lani agitirali proti Rooseveltu.

"Čemu ne preiščejo davčnih poročil predsednika Roosevelta in njegove žene, njegove matere in njegovih otrok?" je vpraševal kongresnik Fish in namignil, da se vsi Rooseveltovi ljudje poslužujejo "tehnikalij" in drugih izhodov za znižanje davkov. Predsedniku zvesti demokratski poslanci so bili vsled te obdolžitve na Fisha jako hudi, ampak povedal je svoje in kaj se hoče!

Dejstvo je, da kadar je treba plačati davke, niso imoviti sloji prav nič "patriotični" in ogoljufajo vlado na davkih 'ako jo le morejo. Davki so najbolj neprijubljena stvar, pa naj bo v gornjih ali spodnjih plasteh prebivalstva. Razlika je le, da si morajo ljudje v spodnjih družabnih plasteh radi davkov mnogokaj pritrzati — tudi pri hrani — dočim jih imoviti ljudje lahko plačajo.

Kdo ustvarja "javno mnenje"? Voditelji unij A. F. of L. pravijo, da je CIO s svojimi nasilnimi in nepostavnimi metodami v stavkah obrnil javno mnenje proti sebi in storil s tem vsemu unijskemu pokretu ogromno škodo, kajti v vseh legislaturah in v kongresu so predlagani novi zakoni za ovrnanje stavk in unij. Taki zakoni so res predloženi, in nekateri so tako drastični, da če jih legislature sprejmejo, bodo unije v dotičnih državah brez moči in vsled tega brez vrednosti za delavce.

Ni pa res, da je CIO sam na sebi vzrok tem predlogom, ampak strah izkoriščevalcev pred organiziranjem delavcev. Mala A. F. of L. s svojimi par milijoni članov korporacijam ni povzročala skrbi. Ampak kaj, če se organizira v unije ostalih 25 milijonov delavcev! Ko se je te naloge lotil CIO in so delavci trumoma pristopili v unije in šli v stavke pod vodstvom teh svojih novih unij, tedaj so izkoriščevalci najprvo osupnili, potem pa pričeli s silovitim bojem proti CIO. V propagandi proti novemu gibanju so potrošili milijone. Naravno, da so s svojim časopisjem, cerkvami, bogataškimi klubi, organiziranjem vigilantov, s hujskajočimi "patriotičnimi" govori po radiu in z drugimi agitacijskimi sredstvi, ki jih imajo v izobilju, ameriško ljudstvo zelo zmedli in ustvarili javno mnenje proti CIO in njegovim "komunističnim" metodam. Ako se bi naloge organizirati ameriške delavce lotila konservativna A. F. of L. bi prav tako udarili po nji, kakor so proti CIO.

War PEOPLES FRONT Labor Party

What is the position of the SOCIALIST PARTY U. S. A. on these and other important questions in the world today?

READ The Socialist Handbook 1937

A book of important information about the Socialist Party, its constitution, adopted at the recent convention etc.

78 PAGES. 15c a copy — 12 for \$1.50 100 for \$11

NATIONAL HEADQUARTERS 549 RANDOLPH STREET, CHICAGO, ILL.

A SURVEY OF THE PRESS

There is many a conservative rich or well-to-do man who gets his day-to-day opinions on public questions from the morning paper which he reads while eating the breakfast a servant sets before him. He knows that those opinions do not originate with the editor and publisher of the paper but are the reflections of the opinions of big business generally. That suits him.

Formerly the same was true of most of the masses—they swore by what they read in the papers. For this reason politicians could not win without the support of the press. No doubt the press still has some influence with the masses—Landon did get a few votes besides those of plutocrats — but that influence has waned so terribly that it must be embarrassing to the editors and publishers of the capitalist press.

There are cities in which it is said that a candidate for office has a good chance of being elected if he can only secure the hostility of the biggest newspaper with the widest circulation. Every socialist ever elected to office had the hearty opposition of the capitalist papers.

In the early days a newspaper was

not so thoroughly a business enterprise as it is now. In these days a publisher of a capitalist paper is a part of big business. He has the same opinions that big business has. He is divorced from the masses. He does not know the life nor the mental and emotional reactions of the working class. His paper reflects the views of his own class—the capitalist class. Just as certainly the workers' press reflects the views of the working class.

In most places the workers let the masses depend upon the moneybag press for news and editorial opinions.

The workers could correct this. The organized workers, by placing a small but regular assessment upon themselves as a part of their regular union dues, could start and maintain daily papers in many cities and could support them in such a way that they would not be beholden to any sort of capitalistic enterprises. This would be a magnificent stroke for labor. It ought to be brought up in state and national conventions of labor organizations and its potentialities thoroughly investigated and discussed, with a view to action.

—M. L.

WHAT IS A LIBERAL?

LIBERAL is a word that is being used quite frequently of late to describe those senators and representatives of our national Congress who are in favor of the idea of having the government regulate the hours and wages of the workingman. By what right they should be called "liberal" because they endorse measures that, if passed, would regulate and control the lives of the majority of the citizens of the United States is hard to fathom.

If being liberal means to approve of legislation that will provide for a \$16-a-week salary for a worker, then, of course, the word may be applied in describing many of the legislators. And it is logical to assume that these gentlemen agree with the Fascist Italian government's policy of controlling the wages and hours of the workers and making it illegal for them to strike. That appears to be many of our elected representatives' idea of liberalism.

Perhaps they are unaware that under the Fascist regime in Italy, with its control of wages and hours and the labor unions, the plight of the workingman has steadily gotten worse and his living standard gradually lowered. In Italy, though it costs just half as much to live as it does in the United States, the highest-paid stone cutter in the marble quarries gets \$4.32 a day, an underground coal miner is paid from 75 cents to \$1 a day, in the cotton textile industry the best-paid operators receive \$1 a day, and in the rayon industry specialists get \$1.60 a day.

If such wages is the product of what is becoming known in the United States as liberal action, it is a foregone conclusion that the American workingman does not care for that type of liberalism. If the government regulates the wages and hours of the workers, it will have taken a long step toward regulating and controlling the labor unions; and the ultimate result will be price-fixing, strikes will be illegal, and the labor unions will become the playthings of the politicians.

If the congressmen wish to be liberal and open-minded, they can pass a law with teeth in it that will permit working men and women to organize without fear of coercion and intimidation. After the workers are thoroughly organized, they can

elect representatives of their own choosing who will bargain for them with the employers, and there is no doubt better wages, hours, and working conditions will be secured than could be legislated by the politicians, who oftentimes are more concerned about those who supply the campaign funds than they are about the workingman's welfare. The American way of raising the standard of living is through bona fide labor unions free of government alliances.

How To Get Steady Work

Since steady work seems to be the heart's desire of most workers, why not oblige the poor fish by permitting them to carry anything out of stores their hearts desire, by simply presenting a card showing that they are steady workers? For the more they are carried away, the steadier they could work replacing it.

LAWN BOWLING

Most of the lawn bowling games scheduled for last week were called off on account of the weather. Complete scores will be published next week.

REGISTRATION DRIVE PROCEEDS

Approximately one-third of the locals and branches of the Socialist Party have responded to the registration drive now in progress, reported Roy E. Burt, executive secretary, to members of the national executive committee.

State secretaries have been sent the list of branches and locals in their states registering and are now asked to throw all their energies behind those units of the organization not yet responding. Over 100 locals in that many cities over the country have reported they are at work registering their membership. A small percentage of them have completed the work and mailed in their registration cards to state and national offices.

A FRIEND IN NEED

(Continued from page 6.)

a real issue in the steel strike. Why this unasked for attack on the CIO — just now?

Right now labor has a big job on its hands; to lick "little steel." But once that is over, the workers will have to think about putting people into office who are not just "pals" of labor but who ARE labor, who are the controlled and disciplined members and candidates of a labor party. — New Leader.

Lawndale 2344

DONALD J. LOTRICH INSURANCE

REAL ESTATE — LOANS NOTARY PUBLIC 2634 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertnik PHYSICIAN AND SURGEON OFFICE HOURS: At 3724 W. 26th Street 2:00-4:00; 7:00-8:30 Daily Tel. Crawford 2212 At 1858 W. Cermak Rd. 4:30-6:00 p. m. Daily Tel. Canal 1100 Wednesday and Sunday by appointments only Residence Tel.: Crawford 8440 If no answer — Call Austin 5700

BARETINCIC & SON Tel. 1475 POGREBNI ZAVOD 424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO. FRANK GRILL, predsednik 1727-1731 W. 21st STREET CHICAGO, ILL. PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGO Naši vozniki pobirajo perilo no vsem mestu, Cieru in Berwynu in dovažajo čistega na dom TOCNA POSTREŽBA DELO JAMCENO Telefoni CANAL 7172-7173

Modern Youth

In the past few years there has been a vast amount of discussion about the youth of this generation. It is said that they have broken away from all the old moorings. Some people think it is terrible—others think it is grand. Some think the youth are going straight to the devil—others think they will regenerate the world.

As usual, the truth is probably somewhere in between.

Some of the youth of today are undoubtedly going to the devil—whatever that is—just as some of the youth of all preceding generations did. We never heard of a generation of youth that did not break away from some of the moral moorings and play the dickens for a while at least. In so far as the youth of today are seeking mere self-gratification, there is no hope that they will accomplish anything good in the world while doing that. But they will probably come to, after a while, or at least some of them will. These things have happened every year for thousands of years, in every generation of the past. Why single out the youth of the present as exceptions to the rule? When we were kids, the boys and girls were good, bad and indifferent—industrious, lazy and so-so—altruistic, selfish and middling—just as they are now. Their dissipation were slightly dif-

ferent in nature, but as had in quality; maybe worse.

Always it is the minority of folks of any age that leaven the lump.

It is not different with the young people. The worst of them have broken away from some of the moral restraints that have been found worth while. The best of them have broken away from some of the mental and emotional restraints that prevented their parents from adjusting themselves to a changing world.

These latter are the ones who will leaven the lump.

They are dissatisfied with the rotten deal the world has given them so far, with unemployment and no future under the profit system. They are dissatisfied with the gross materialism of the age, as every right-minded person must be. They feel that there is something wrong with the methods heretofore used for the curing of the ills of the world, for the good reason that those methods have failed to cure the ills.

On the members of this element of the oncoming generation we pin our hopes. They will have their heroes and heroines, and their martyrs if need be. May they have the courage, devotion and intelligence to follow their altruistic ideals and really cure the ills of the world.

Milwaukee Leader.

Pioneer Picnic

The annual prize and Juvenile picnic sponsored by the Pioneer Lodge, SNPJ, will be held Sunday, July 25, at Steinar's Red Gate Grove.

The day's program consists of games, races, dancing and refreshments. Two grand prizes are in the offering: 1 suit of clothes (Men's) and 1 ladies' Tailored Suit. Music will be furnished by Steve Palla and his Orchestra. In case of rain the affair will be held at the SNPJ Hall, 2657 S. Lawndale Ave. Bus stops: 1. Ivansek, Cermak and Wood; 2. Slovene Labor Center, 2301 S. Lawndale Ave.; 3. Cicero, 56th and Cermak. Time: 11 a. m., 1 and 3 p. m.

Everyone is invited to come out to Steinar's Grove and spend the day with the Pioneers.

CAN'T CONTROL THEM

Can you explain why it is that the dictators—Mussolini and Hitler—can't increase the birth rate? They resort to every conceivable threat or bribe—heavy taxes on bachelors, bonuses to parents, marriage loans to young couples, extra inheritance taxes on those who die childless... and yet, the birth rates go down. During the first year after Mussolini demanded more, and still more, babies, the Italian birth rate dropped by 50,000. What's the explanation?

Dr. Ira S. White ventures a few explanations which seem to cover the ground very well. He argues that:

"People cannot be bribed or coerced into having more children. They resent government interference in what they feel should be a private matter. Most of all they resent the idea of raising boys as cannon fodder. Recently *Le Duce's* official journal said that Italy has lost between 1924 and today, through a lower birth rate, sufficient effectiveness to have formed 15 divisions."

"Parenthood is built on devotion, sacrifice and the hope that our children will know a better world. Raising boys to fill the ranks of armies is a contradiction of everything that is finest in parenthood."

The American Freeman.

HEARST

Socialists have not been backward in pushing the Don-Read Hearst campaign. Suspending the publication of *The New York American*, king-pin of his journalistic empire for over 40 years shows that Hearst isn't having so much success coming gold out of the mass of American workers, who are demanding a different fare from that which he has been dishing out.

In the war between the exploited and the exploiters Hearst is the outstanding mouthpiece of the exploiters.

What makes these times so hard and heavy to bear is that the dark races are moving heaven and hell to remove the white man's burden from the white man's back.

Our Doings Here and There

By Joseph Drasler

Letters have been sent to all JSP Branches and fraternal lodges who are members of the Educational Bureau, JSP, in Pennsylvania and the surrounding territory urging them to elect delegates to the JSP Conference which will be held in Library, Pennsylvania, Sunday, August 29.

Jacob Ambrozich is secretary of the Conference. Our official organ, *Proletarec*, the Educational Bureau, JSP Branches and the problems before them, are the issues that will be discussed.

Every branch and affiliated unit of the Educational Bureau should be represented with delegates at this Conference.

Branch No. 1, JSP, has selected Sunday, August 22, for our annual picnic. The location is one known to most of the Chicago Slovaks, "kranjski hribček," a beautifully wooded hill out in Willow Springs which undoubtedly brings back memories to the old folks of their native land. The picnic committee is already at work making arrangements to accommodate a large crowd. Every member will have to put his interest and work into this affair. Begin now by advertising the Branch picnic among your friends and having them reserve the date.

A number of calls have been received by the Educational Bureau (Prosvetna matica) from Singing Clubs affiliated with the Bureau requesting operettas. The Bureau has a select on of operettas in its archives but in view of the demands for them it has decided to make some

new purchases. The new material is ordered but will not be on hand for a few weeks yet because it is coming from a European source.

The Sand Dunes Trip of the Social Study Club, Branch No. 1, has been postponed to a later date which will be announced soon.

The strike at Western Felt Works, Chicago, in which a number of Slovaks including some of our comrades and some Pioneer Lodge members are showing wonderful leadership and ability in keeping solidarity among the group, is now over a month old. The plant is closed down one hundred percent and the picket lines are solid. The strike is well organized and I feel certain that the men will win their demands. I am quite sure that the company will have a mighty hard time trying to get enough scabs into the plant to operate, because these men and women are just as determined to hold their jobs as they are to win their demands for higher wages, shorter working hours and more human conditions all around.

Michael Kumer, one of Pennsylvania's active SNPJ members visited the *Proletarec* office while in Chicago last Saturday and Sunday attending the SNPJ Athletic Board Meeting. Michael is a class-conscious young man following closely the labor movements of the day. We welcomed the opportunity to discuss a number of issues with him, because he represents a trend in the labor movement which some of our youth is following.

LECTURER STRESSES MARX TO CCC EDUCATORS

By LOUISE B. JURSEY

Apparently there are times when strange and wonderful things seem to happen. I am mainly and especially referring to the fact that the Leaders of CCC adult educational program recently sat listening to a lecture of one of the outstanding philosophers of the country, stressing his point of view particularly on the theories of Karl Marx. This philosopher recommended that both conservatives and radicals ought to read the work of Marx. He claims, that it is decidedly a bad policy for anyone to condemn anything of which one knows little or probably nothing about; and that it is especially considered as an act of hypocrisy for conservatives to try to condemn Marx, if they have never made an attempt to understand his works.

This philosopher said in part, quote: "Both the conservative and the radical, when they know what they are fighting for, have much to gain from reading Marx."

This world of ours needs many, many more thinkers and lecturers with the courage to express their particular point of view on the theories of Karl Marx, for lectures of this type can do a world of good in opening the eyes of youth and showing them something else besides what bourgeois-trained school teachers are allowed to teach them.

Every student should include "Capital" by Karl Marx in his reading list.

Lucky Forefathers

How fortunate not as many folks were killed in the war giving occasion for Fourth of July celebrations as have been killed in Fourth of July celebrations—for if there had been, there would be no Fourth of July celebrations.

The best way for relieving the poor is by not relieving them of the wealth they created.

NOTES FROM JOHNSTOWN, PA.

A national meeting was called by the Johnstown Citizens Committee last week to form a nationwide organization to "guarantee the fundamental right to work" as they called it. Some two hundred delegates from more than 70 cities attended the affair. All of these boys believe in organization for themselves but not for the workers. Their real purpose is to defeat unionism and break strikes, regardless whether it's led by the CIO or A. F. of L.

Some of the boys in this town since the steel strike, sought employment elsewhere. One of them traveled all the way to Peoria, Ill., and had a job until he told the employment manager that he was from Johnstown. Although he was not an employee of Bethlehem he was turned down and told there was nothing doing. Looks like we Johnstowners are now on the black list.

A few months ago employees at the National Radiator Plant got an increase in wages, but not for long. In order to cut their wages again, the management closed the plant for ten days and a petition was circulated, asking the employees to take a voluntary cut. Now the boys are back on the job—grumbling about it, but working nevertheless for smaller wages.

After a month of prohibition, the saloons of this town were allowed to sell beer and liquor again. The proprietors expected a rushing business the first night, but were utterly dis-

appointed. Maybe the boys got so used to drinking soda water by now that they don't care for the other stuff anymore.

The Federal Alcohol Tax Units agents have had a very busy year rounding up moonshine rings. According to their report nearly half of the stills confiscated since July 1, 1936, were seized in the Johnstown district. Two hundred stills had a capacity of producing 9,000 gallons of moonshine whiskey daily. Maybe that's another reason why our saloonkeepers complain about bad business.

The question of whether beer and liquor can be sold in Dunlo, Krayn, St. Michael and other nearby places in this district of Pennsylvania will be decided at a primary election to be held sometime in September. Petitions with a sufficient number of signed voters have been filed with the county commissioners of that district. The leaders of this movement are several ministers and preachers. I suppose they blame the emptiness of their churches upon alcoholic drinks.

It's a good thing that this election comes when it does, because on Sunday, August 15, the SNPJ Federation of this district will hold a picnic in Krayn. We're going to have speeches by John Podboy from Canonsburg, Pa., and Vincent Cankar from Chicago. So reserve the date and come out for a good time. It may be the last in Krayn if the "drys" win the election. — N. K.

A FRIEND IN NEED

This is the time for labor to look about for its real friends. And in so doing, to put the old test that a "friend in need is a friend indeed."

When the CIO approached the task of unionizing "little steel," it made no new startling demands upon Tom Girdler and his crew. The SWOC asked of "little steel" no more and no less than it sought in its agreements with General Motors and with Carnegie-Illinois.

Indeed, if labor can be accused of making any exception for "little steel," it did so on the side of gentility and not groffness. Against "little steel" it did not employ the sit-down, as it had on previous occasions.

The atmosphere of civil war which recently enshrouded the steel areas was all of Mr. Girdler's making. He and his fellow capitalists are responsible for the violence in steel—and not labor.

Girdler began it with an open defiance of the National Labor Relations Act. He would talk terms, but he would not sign an agreement. He proclaimed himself to be out of sympathy with the spirit of the times as well as outside the law.

"Tom" talked tough—and then he acted tougher. He heralded the attempt to organize his Chicago plant with the blast of the police pistols in the Memorial Day Massacre. Girdler was baring his teeth to let the whole world know that he was out for blood.

From Memorial Day onward, the story of steel is written in blood, spilled by the steel bosses and their henchmen.

From every point of view, the violence in steel issues from the camp of Girdler. It was he who would not sign an agreement—not the CIO. It was he who took to the gun and the club; it was he who organized the armed gang; it was he who turned to murder as a weapon in the class war.

Labor has retorted—under these inhuman provocations—with bare hands. Its only answer has been to display its members, its massed strength.

Labor can not answer with the neatly fitted troops and gunner boys of capital. The workers have had to go out on to the firing line with sticks in their hand; they have had to draw upon every last ounce of energy, to face death with their wives and kids.

Yes, these are the days of need. And these are the days when the "fair weather friends" begin to walk on the other side of the street when they see labor facing them.

"A plague on both your houses," says Roosevelt.

Indeed! So the massacred ten steel workers of Chicago are equally guilty with Tom Girdler for the violence in steel. So John L. Lewis is equally responsible with the bosses of "little steel" for the continued warfare. So labor and capital are alike guilty!

Roosevelt's haughty "impartiality" at this time is not impartiality at all. To place both labor and capital in the same docket now, to accuse them alike of the crime, and to sentence them equally is not impartial; it is very partial—altogether on the side of the steel bosses.

Secretary of Commerce Roper cursed both labor and capital and warned them that the "public will not long patiently forbear" this unnecessary strife. As if labor enjoys this "strife!"

Francis Perkins also chimes in with an attack upon the sit-down strike as "full of hazards to the progressive democratic development of trade and unionism etc." After attempting to evade any definite stand for some months now, Madame Perkins takes a stand, at the very most time. The issue of the sit-down is not

(Continued on page 5)

A DARK NIGHT AND A LONELY ROAD

MILWAUKEE YOUTH CONGRESS

The two thousand delegates and observers to the Fourth American Youth Congress ended their four-day work with the endorsement of a Declaration of Rights of American Youth, hailed by most of the young people as an event of great importance to the nation's rapidly growing youth movement.

Of overwhelming significance was the wide representative base of this year's Congress. Whereas the three former conventions had been dominated by fraternal and student groups, trade unions, both of the CIO and A. F. of L. this year stepped into a leading position within the Congress. Only the aggregate of fraternal bodies and societies stood ahead of the unions, which, however, included more than one hundred and fifty locals' representatives.

Line Up Behind Labor

"Our country with its natural resources and mighty industries," the Declaration says, "can more than provide a life of security and comfort for all. But today we are not permitted to enjoy its comforts. We

want work, to produce, to build, but millions of us are forced to be idle. We graduate from schools and colleges, equipped for careers and professions; but there are not enough jobs."

Yet, "we refuse to be the lost generation!" the Declaration went on in a ringing challenge to reaction the statement declared;

"The workers of hand and brain, the producers of our wealth, the builders of our country are the decisive force with which the true friends of peace, freedom and progress must ally themselves. We recognize that we young people do not constitute a separate social group, but that our problems are intimately bound up with those of all the people."

The closing hours of the Conference saw the election of a new national council of more than 70 members, which will meet twice a year. Other decisions call for encouragement and development of regional youth movements, and a campaign of education among the young people not yet a part of the American Youth Congress.

MRS. EARLE SAYS SOMETHING

For reporting the coronation on American newspapers Mrs. George H. Earle, wife of Pennsylvania's governor, received \$450.00.

Whereupon the Governor's Lady, in the goodness of her heart, sent her earnings to the Children's Heart Hospital together with a letter which read in part:

"I am particularly proud of the check which I am sending you, as it is the first money I have ever earned..."

Now what do you think of that? Here we have a mature woman who has always enjoyed the best that life affords admitting that never in her life has she earned any part of the abundance she consumed!

Because we render all due homage to the human instincts which prompted Mrs. Earle to contribute her earnings to a worthy cause, and because we do but blame her in the least for consuming without producing under the present economic arrangement, we almost regret that she was naive enough to make the admission.

Nevertheless, here is an opportunity to point to the insanity of the capitalist system which we can not pass by.

What Mrs. Earle received without earning other people had to earn without receiving. However fair and sweet the lady may be, the fact that

she is a social parasite has been firmly established by her own admission. The food she has been eating, the garments she has been wearing, the houses and luxuries she has been enjoying were provided for her by the sweat and exploited labor of other men and women in the world's workshops.

We repeat, we do not blame or hate Mrs. Earle because she waited so long to earn anything. Our condemnation is heaped only upon the system which permits parasitism to exist—and our reproaches are for the millions of victims of that system who vote to continue it.

For Mrs. Earle we have one only pity. For to be truly happy one must be a useful part of society. Her gift and her admission helps us understand the wastefulness with which many ladies play the role of social worker and seek for ways to serve the victims of the system which compels those of ample means to be idlers.

Even those who eat the sweets of the profit system—if they realize what it is doing to them and what it threatens to do to their children—should wish for a Socialist Co-operative Commonwealth. For under Socialism every able adult would be made happy by arrangement which would enable them to serve as well as be served.

—Reading Labor Advocate.

SEARCHLIGHT
By DONALD J. LOTRICH

Reactionary newspapers like the Chicago Tribune have done everything they could to minimize the importance and bravery of the six Russian fliers who made the transpolar flights from Moscow to the western coast of America. They editorialized that the value of the flights were overshadowed by the redness of their creed and the color of their plane. They didn't greet the fliers respectfully and reduced the amount and importance of the news value. Generally, the news items were on the inside pages. I wrote the editor of the Tribune and told him that Col. McCormick would be chased out of Moscow if he ever attempted and succeeded in reversing the Transpolar flight to Moscow. I wonder how he'd like that? All kidding aside, it is criminal what these loudspeakers don't get away with. Worse yet, their circulation is growing while a true labor paper can't exist a year. We people will never learn, it seems.

During the week I drove some people to Downers Grove, Ill. to have them view some property owned by our Building and Loan Association. On the return trip we stopped at the home of John Olip in Clarendon Hills, Ill., to look over the fine garden. Olip's garden and lawn is a treat for sore eyes and for people who must continuously gaze at ashcans and broken down shacks and alleys cluttered up with refuse. It must have taken weeks of work to develop such a fine arrangement of flowers and shrubs. And a lot of painstaking effort at that. When in such an environment a person feels altogether different and can be expected to live a different life too.

Yes, we stopped at Josko Owen's home, too. His home, from the standpoint of architectural construction seems more appealing. Shrubs and trees abound and add to the beauty of the home. Josko has a library full of books and, in that, is his pride. And rightly so! Young Mitzu Owen was prevailed upon to give us a sample of her piano playing technique which she has inherited from her mother, Mary. And the young lassie gave a mighty good account of herself. It's really a shame that we all couldn't enjoy the comforts, pleas-

ure and environment of such nice homes. It would improve our health, standing and bringing up. But, as one young person remarked, the workers are fools. They have all the good things if they only had SENSE enough to use their HEADS. After such a visit a fellow just hates to return to our crowded city.

What can you expect from fools? Only foolish things, I suppose. Are we all fools or aren't we? A story reports that 90% of the Germans are opposed to Hitler. That only 10% of the population is with Hitler and that most of the 10% are on his payroll in one shape or another. — Another story tells us of the fuss being made in Poland about the remains of Gen. Pilsudski and whether it should lie in the cathedral or not. The whole of Poland is upset about it though it doesn't matter a tinkers dam where Pilsudski's body is buried. But petty politicians want to make big issues out of little things so they excite the population of a whole nation. — Japan is going into China to save the Chinese from extinction. Although 100,000 Jap soldiers are being transported to China to mow down the Chinese, the saving will be that Japan will grab the fertile land.

It will be a big day Sunday for us people. Old and young will gather at Steinar's Grove to spend the day with members of Pioneer Lodge who will be picnicking there. Buses will leave from Cermak and Wood St. at 11:00 A. M., 1:00 P. M. and 3:00 P. M. They will stop at the Slovene Labor Center at 11:15, 1:15 and 3:15. They will stop at Austin Boulevard and Cermak about 11:30, 1:30 and 3:30 P. M. The admission is only 25 cents with courtesy tickets. Without tickets it will be 35c. The usual Pioneer picnic program will take place including dancing and refreshments. Again, we extend you an invitation.

NOTE
More English reports and Articles on Page 5.